

ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงาน อ่าน แปล ตีความ ภาพถ่ายทางอากาศ

กองเทคโนโลยีทำแผนที่
กองฝึกอบรม
กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ ๑
ปี พ.ศ. ๒๕๖๘

คำนำ

หนังสือ เรื่อง "ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงานอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ" ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๑ ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ เล่มนี้ เป็นการรวบรวมองค์ความรู้จากข้าราชการกรมที่ดินและได้ปรับปรุงเนื้อหาจากหนังสือ "ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงานอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ" ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้สอดคล้องกับกระบวนการทำงานและระเบียบข้อกฎหมายในปัจจุบัน

องค์ความรู้ที่ได้นำมารวบรวมไว้ในหนังสือนี้ เป็นทั้งความรู้จากแนวคิดทฤษฎีซึ่งเป็นความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) และจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริง ซึ่งถือเป็นความรู้ที่ฝังลึกในตัวตน (Tacit Knowledge) ที่ไม่สามารถแสวงหาได้จากแหล่งความรู้อื่น เพราะเป็นสิ่งที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ในการวิเคราะห์ปัญหาและค้นหาแนวทางแก้ไข เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจที่แต่ละคนประสบมา เพื่อให้การดำเนินงานลุล่วงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งนับเป็นองค์ความรู้ที่ทรงคุณค่าเมื่อมีการจัดการให้เป็นระบบและแบ่งปันให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ศึกษารายละเอียด จะก่อให้เกิดแนวคิดที่หลากหลาย และสามารถนำไปปรับใช้ให้เป็นประโยชน์แก่องค์กรได้อย่างต่อเนื่อง

กรมที่ดินได้เล็งเห็นถึงความสำคัญขององค์ความรู้ดังกล่าวจึงปรับปรุงหนังสือเล่มนี้ ซึ่งได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องด้านระเบียบ ข้อกฎหมาย ตลอดจนองค์ความรู้ที่ได้อ้างอิงได้จากวิทยากรของกองเทคโนโลยีฯ ร่วมกันทำแผนที่ร่วมกับกองฝึกอบรม

กรมที่ดินหวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์ความรู้ที่ทรงคุณค่าในหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกแห่งมุม สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดหากได้เผยแพร่และต่อยอดความรู้จากผู้รู้ในเรื่องดังกล่าวต่อไป

กองเทคโนโลยีฯ แผนที่

กองฝึกอบรม

กรมที่ดิน

เมษายน ๒๕๖๘

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้ เรื่อง ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงาน อ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ	๒
๑.๓ ขอบเขตการจัดการความรู้ เรื่อง ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงานอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ	๒
๑.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ	๒
บทที่ ๒ จักกภพหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง	๓
บทที่ ๓ การสร้างระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ เพื่อใช้ในการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ	๗
บทที่ ๔ การอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ	
๔.๑ การอ่านภาพถ่ายทางอากาศ	๑๑
๔.๒ การอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ	๑๑
๔.๓ ภาพถ่ายทางอากาศกับการมองภาพสามมิติ	๑๒
๔.๔ หลักการและองค์ประกอบกรอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ	๑๖
๔.๕ เครื่องมือและอุปกรณ์ในการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ	๒๒
๔.๖ ขั้นตอนการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ	๒๓
๔.๗ การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๒๙
บทที่ ๕ กรณีตัวอย่าง	๓๒
บทที่ ๖ สารพันปัญหา	๔๑
เอกสารอ้างอิง	๔๙
ภาคผนวก	
- กฎหมาย ระเบียบและมาตรการที่เกี่ยวข้อง	๕๑
- การขอใช้ผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ	๘๘
- เอกสารชักจูงความเข้าใจการขอใช้ผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่าย ทางอากาศ	๙๐
- โครงการบินถ่ายภาพทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่มีใช้ในราชการกรมที่ดิน	๙๔

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมา

กรมที่ดิน โดยกองเทคโนโลยีทำแผนที่ ดำเนินการอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศ ตามคำขอให้ดำเนินการอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศต่าง ๆ ในระยะแรกได้นำข้อมูลผลการอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศ ไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแก้ไขปัญหาที่ดิน อาทิ ปัญหาการออกโฉนดที่ดิน และการพิจารณาเพิกถอนที่ดิน ซึ่งมีจำนวนคำขอส่งเข้ามาให้ดำเนินการอ่านแพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศ ไม่มาก แต่ในระยะต่อมาปัญหากรณีพิพาทเกี่ยวกับที่ดินมีมากขึ้น ทั้งในเรื่องการขอออกโฉนดที่ดิน การพิจารณาเพิกถอนที่ดิน รวมถึงกรณีการบุกรุกที่ดินของรัฐที่ขยายวงกว้างขึ้น รัฐบาลจึงกำหนดมาตรการป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่ดินของรัฐ ซึ่งกรมที่ดินในฐานะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านที่ดิน ได้ดำเนินการอ่านแพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อใช้แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้รับความน่าเชื่อถือ และไว้วางใจให้ปฏิบัติหน้าที่ ในฐานะประธานอนุกรรมการตามนโยบายของรัฐบาลโดยมอบหมายให้อำนาจการสำนัก/กองเทคโนโลยี ทำแผนที่ เข้ารับการแต่งตั้งให้เป็นประธานอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ - พ.ศ. ๒๕๖๔

ปัจจุบันภารกิจอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศของกรมที่ดิน โดยกองเทคโนโลยีทำแผนที่ ดำเนินการอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศเพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานที่ดิน สำหรับใช้ประกอบการพิจารณาออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ได้ยึดถือแนวทางการปฏิบัติงานตามแนวทางการขอใช้ผลการอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศ ตามข้อกำหนด และระเบียบกรมที่ดินที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังใช้ในการประกอบการพิจารณา กรณีพิพาทหรือการพิจารณาคดีของกรมที่ดิน เนื่องด้วยข้อมูลผลการอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศ ได้นำไปใช้ประกอบการพิจารณาการออกเอกสารสิทธิ ใช้ในกระบวนการพิจารณาของศาล และกรณีพิพาทด้านที่ดิน ซึ่งอาจกระทบต่อผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ผู้ปฏิบัติงานต้องปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง และรอบคอบ รวมถึงกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลการอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศ จึงต้องประกอบด้วยหลายกระบวนการ แต่ละกระบวนการต้องอาศัยองค์ความรู้หลาย ๆ ด้าน บางกรณีต้องมีการตรวจสอบพื้นที่จริง นำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบในพื้นที่ องค์ความรู้ และข้อมูลทั้งหมดประมวลเข้าด้วยกัน สำหรับใช้ประกอบการอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อให้ผลการอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศเป็นข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่เชื่อถือได้แม่นยำ ถูกต้องตามหลักวิชาการ ผลลัพธ์ที่ได้ประชาชนจะได้รับการยอมรับสิทธิ การถือครองและการใช้ประโยชน์ ในที่ดิน ส่งผลให้ลดข้อพิพาทโต้แย้งสิทธิในที่ดิน เพิ่มความเชื่อมั่นในการถือครองเอกสารสิทธิที่ดินแก่ประชาชน

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้ เรื่อง ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงานอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๑.๒.๑ ได้เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานด้านการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๒.๒ มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และวิธีการปฏิบัติงานระหว่างกัน สามารถนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง หรือพัฒนาการปฏิบัติงานตามกระบวนการงานให้เกิดประโยชน์ร่วมกันต่อไปได้

๑.๓ ขอบเขตการจัดการความรู้ เรื่อง ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงานอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

มีเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับความหมายของการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ความสำคัญ หลักการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ระดับการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อจำแนก การใช้ประโยชน์ในที่ดิน กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ขั้นตอนการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ และการนำผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศไปใช้ประกอบการพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

๑.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้ปฏิบัติงานด้านการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ มีความเข้าใจพื้นฐานด้านการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ขั้นตอนการสร้างระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศสำหรับงานอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติด้านการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ สามารถนำผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศไปปรับใช้ในการกิจของกรมที่ดินได้อย่างเหมาะสม

บทที่ ๒

จอกกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลการอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศ สำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการตามประมวลกฎหมายที่ดิน และเพื่อให้การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ในการขอใช้ผลการอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศ พิจารณาดำเนินการดังต่อไปนี้ (ภาคผนวก)

๒.๑ มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

ให้ผู้ซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน และยังมีได้ยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ นำหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินนั้นมายื่นคำขอเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเวลา หากมีผู้นำหลักฐานมายื่นขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้ได้ต่อเมื่อศาลยุติธรรมได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดว่าผู้นั้นเป็นผู้ซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๘ ก	หน้า ๕๐ ราชกิจจานุเบกษา	๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑
----------------------	----------------------------	-------------------

พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑)
พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑
เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน
พระราชบัญญัติฉบับนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

๒.๒ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗

ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ในกรณีที่ที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์อยู่ในระวางรูปถ่ายทางอากาศที่ใช้ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือระวางแผนที่ เพื่อการออกโฉนดที่ดิน ซึ่งมี “พื้นที่อนุรักษ์” แต่ที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินเพื่อทำการตรวจสอบที่ดิน หากปรากฏว่าที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ ให้ตรวจสอบตามมาตรา ๕๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

หน้า ๑๓
เล่ม ๑๔๐ ตอนที่ ๔๑ ก ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ มาตรา ๘ และมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ และมาตรา ๕๖ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๓/๑ ในหมวด ๒ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗

“ข้อ ๓/๑ ในหมวดนี้

“พื้นที่อนุรักษ์” หมายความว่า เขตป่าสงวนแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ หรือเขตอุทยานแห่งชาติ เขตวนอุทยาน เขตสวนพฤกษศาสตร์ และเขตสวนรุกขชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า หรือเขตพื้นที่ที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้อาวารตามมติคณะรัฐมนตรี แต่ไม่หมายความรวมถึงพื้นที่ที่มีการกันออกหรือเพิกถอนออกจากพื้นที่อนุรักษ์

“กำหนดแนวเขต” หมายความว่า การขีดแนวเขตป่าไม้อาวารตามมติคณะรัฐมนตรีหรือการถ่ายทอดแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ หรือเขตอุทยานแห่งชาติ เขตวนอุทยาน เขตสวนพฤกษศาสตร์ และเขตสวนรุกขชาติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และให้ความหมายรวมถึงการแสดงแนวเขตพื้นที่อนุรักษ์ด้วยเทคโนโลยีทางด้านแผนที่”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ ๖ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ก่อนออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้ทราบมีกำหนดสามสิบวัน ประกาศนั้นให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดิน

๒.๓ ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้การตรวจสอบที่ดินของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐ สามารถนำเอาเทคโนโลยีทางด้านภาพถ่ายทางอากาศมาใช้ในการกระบวนการพิสูจน์การทำประโยชน์ได้อย่างชัดเจน มีประสิทธิภาพ สอดคล้อง เป็นไปตามหลักการของมาตรา ๕๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

ระเบียบกรมที่ดิน

ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์
กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น
พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้การตรวจสอบที่ดินของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐ สามารถนำเอาเทคโนโลยีทางด้านภาพถ่ายทางอากาศมาใช้ในการกระบวนการพิสูจน์การทำประโยชน์ได้อย่างชัดเจน มีประสิทธิภาพ สอดคล้อง เป็นไปตามหลักการของมาตรา ๕๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับปัจจุบันคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ได้กำหนดมาตรการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ โดยใช้ผลการอ่าน แพล ทีความภาพถ่ายทางอากาศ จากภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่ถ่ายภาพพื้นที่นั้นเป็นครั้งแรกหลังจากการเป็นที่ดินของรัฐ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกและคุ้มครองสิทธิให้แก่ประชาชนยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับ ข้อ ๒ (๑) (๒) (๔) และข้อ ๒๑ (๑) แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๔๗ ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และเพื่อเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในการดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินของรัฐ อธิบดีกรมที่ดินจึงวางระเบียบการตรวจสอบด้วยวิธีอื่นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๔ การตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในเขตที่ดินของรัฐ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบนี้ เว้นแต่กรณีการดำเนินการตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งนี้ บรรดาระเบียบ ข้อกำหนด คำสั่ง ประกาศ หรือหนังสือสั่งการอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

/ข้อ ๕..

๒.๔ ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) พ.ศ. ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จากหลักฐาน ส.ค. ๑ ซึ่งได้ยื่นคำขอไว้ภายในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ มีกระบวนการตรวจสอบที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ป้องกันการนำ ส.ค. ๑ มาขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกและคุ้มครองสิทธิให้แก่ประชาชนยิ่งขึ้น

ระเบียบกรมที่ดิน

ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์
ตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑)
พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) พ.ศ. ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จากหลักฐาน ส.ค. ๑ ซึ่งได้ยื่นคำขอไว้ภายในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ มีกระบวนการตรวจสอบที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ป้องกันการนำ ส.ค. ๑ มาขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกและคุ้มครองสิทธิให้แก่ประชาชนยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับ ข้อ ๒ (๑) (๒) (๔) และข้อ ๒๑ (๑) แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๗ อธิบดีกรมที่ดินจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) พ.ศ. ๒๕๕๗

(๒) ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ส.ค. ๑” หมายความว่า แบบแจ้งการครอบครองที่ดินตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การแจ้งการครอบครองที่ดิน ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๗

ข้อ ๕ ในการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จากหลักฐาน ส.ค. ๑ นอกจากต้องดำเนินการตามระเบียบ คำสั่ง และหนังสือสั่งการที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขไว้แล้ว ให้ปฏิบัติตามระเบียบนี้โดยเคร่งครัด

กรณีคำขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ได้ดำเนินการตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเขาหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๖๖ แล้ว ไม่ต้องดำเนินการตามระเบียบนี้

/ข้อ ๖ ในการ...

บทที่ ๓

การสร้างระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ เพื่อใช้ในการอ่าน แพล ทัศนภาพภาพถ่ายทางอากาศ

การสร้างระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ เพื่อใช้ในงานอ่านแปลภาพถ่าย จะดำเนินการจัดสร้างระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ มาตรฐาน ๑ : ๔,๐๐๐ โดยใช้ข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศชั้นปี พ.ศ. ต่าง ๆ ที่มีใช้ในราชการกรมที่ดิน โดยใช้วิธีการปรับแก้ภาพถ่ายทางอากาศแบบภาพถ่ายเดี่ยว (Single Photo Rectification) ซึ่งเป็นการปรับแก้ทางเรขาคณิต (Geometric Correction) ของภาพถ่ายทางอากาศเก่า เช่น โครงการ WWS และ VAP-61 ตามหลักวิชาการด้านโฟโตแกรมเมตรี (Photogrammetry) โดยใช้หมุดบังคับภาพภาคพื้นดิน (Ground Control Points - GCPs) หรือข้อมูลแผนที่ฐานอื่น ๆ (Base Map) ปรับแก้หาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับภาพ (Image to Image Rectification) หรือระหว่างภาพกับแผนที่ฐาน (Image to Map Rectification) โดยกำหนดตำแหน่งที่เหมือนกันทั้งสองภาพด้วยหมุดบังคับภาพ (Control Points) ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

๑. จัดเตรียมข้อมูลภาพถ่าย และคู่มือสำหรับอ่านแปลภาพถ่าย

- **ข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศ** ในรูปแบบดิจิทัล บริเวณพื้นที่ที่ต้องการจัดสร้างระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ ได้แก่ โครงการ WWS, VAP 61, N.S. 3 และโครงการอื่น ๆ ที่มีใช้ในราชการ

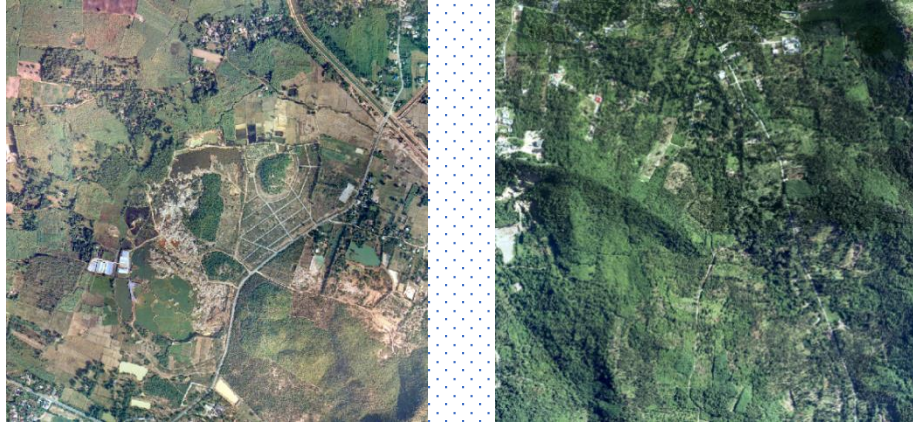

ภาพที่ ๑ ตัวอย่างข้อมูลรูปถ่ายทางอากาศ ในรูปแบบดิจิทัล

- แผนที่ฐาน (Base Map)

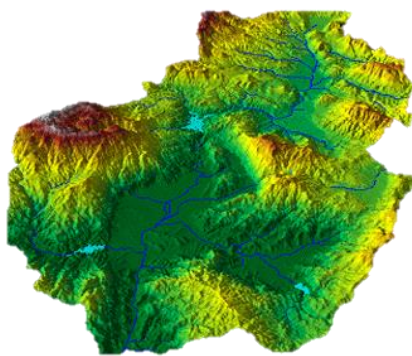
แผนที่ฐานที่มีค่าพิกัดที่สามารถอ้างอิงได้บนพื้นโลก หรือหมุดบังคับภาพ (GCP) สำหรับอ้างอิงในการแปลงค่าพิกัดจากพิกัดภาพเป็นค่าพิกัดที่อ้างอิงได้บนพื้นโลก ตามแผนที่ฐานหรือหมุดบังคับภาพ (GCP)

ภาพที่ ๒ ตัวอย่างข้อมูลรูปถ่ายทางอากาศ ในรูปแบบดิจิทัล

- แบบจำลองความสูง (DEM)

แบบจำลองความสูง (Digital Elevation Model) คือ กระบวนการรังวัดความสูงที่เป็นตัวแทนของภูมิประเทศ เป็นการนำค่าระดับไปคำนวณปรับแก้ความคลาดเคลื่อนทางตำแหน่งเนื่องจากความสูงต่ำของภูมิประเทศบนภาพถ่ายทางอากาศ (Relief Displacement) โดยรังวัดบนโมเดลสามมิติที่มีค่าพิกัดภูมิศาสตร์พร้อมทั้งค่าระดับที่มีความละเอียดถูกต้องสูง และสามารถนำไปใช้ในการสร้างแบบจำลองระดับได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ ๓ ตัวอย่างข้อมูลรูปถ่ายทางอากาศ ในรูปแบบดิจิทัล

**การสร้างระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ
เพื่อใช้ในการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ**

๒. ขั้นตอนการสร้างระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ โดยวิธี Registration

ตามหลักวิชาการด้านโฟโตแกรมเมตรี (Photogrammetry) วิธีการดัดแก้ภาพถ่ายเดี่ยวเป็นการแก้ความบิดเบี้ยวของภาพ และเป็นการแปลงค่าพิกัดจากพิกัดภาพเป็นพิกัดอ้างอิง ซึ่ง เป็นวิธีการหนึ่งในการทำ Geomatic Correction หรือที่เรียกว่า การดัดแก้ทางเรขาคณิต เพื่อให้ค่าพิกัดตำแหน่งมีความถูกต้องกับพื้นที่จริง โดยเลือกใช้สมการในการสร้างระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศเพื่อใช้ในการอ่านแปลภาพถ่ายให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ได้แก่ สมการ Polynomial และ Camera

๑) นำเข้าข้อมูลที่ใช้การปรับแก้

- ภาพถ่ายทางอากาศเก่า
- แบบจำลองระดับความสูงเชิงเลข (DEM)
- แผนที่ฐาน (Base Map)

๒) ดัดแก้ภาพถ่ายโดยกำหนดแบบจำลองทางเรขาคณิต (Geometric Model)

- ใช้วิธี Polynomial Geometric Model สำหรับพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางระดับของภูมิประเทศไม่มาก
- ใช้วิธี Camera Geometric Model สำหรับพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางระดับของภูมิประเทศมาก

๓) กำหนดตำแหน่งหมุดบังคับภาพ (Control Points - GCPs)

- เลือกหมุดบังคับภาพอย่างน้อย ๔ จุดที่เห็นเด่นชัดบนภาพถ่าย เช่น จุดตัดถนน จุดตัดคันนา โดยใช้ค่าพิกัดที่ได้จากการสำรวจภาคพื้นดิน หรือจากแผนที่ฐาน (Base Map)

๔) ประมวลผลภาพถ่าย (Resampling)

เป็นการประมวลผลภาพถ่ายทางอากาศที่ปรับแก้ค่าความคลาดเคลื่อนรวม (RMSE) และกำหนดขนาดของจุดภาพ (Pixel Size)

- วิธี Polynomial ให้ผลลัพธ์เป็น Rectified Image ซึ่งแก้ไขความคลาดเคลื่อนเชิงตำแหน่งในแนวราบ
- วิธี Camera ให้ผลลัพธ์เป็น Ortho Photo ซึ่งแก้ไขความคลาดเคลื่อนเชิงตำแหน่งทั้งแนวราบและแนวตั้ง

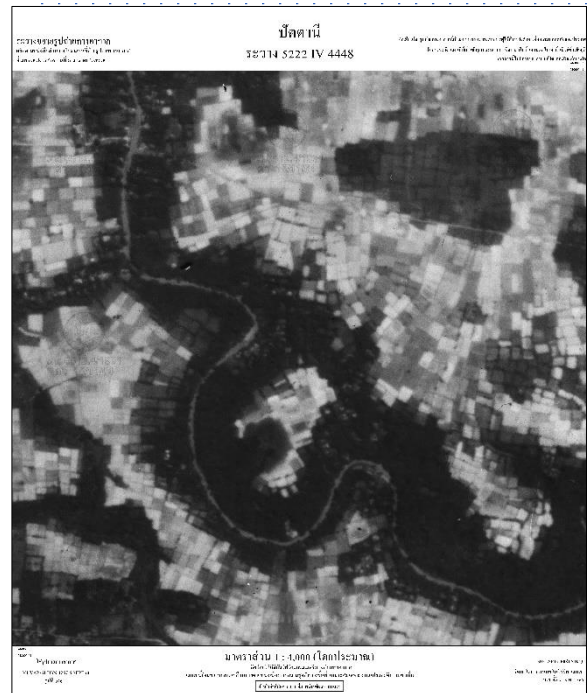
๕) ตรวจสอบความถูกต้องเชิงตำแหน่ง (Positioning Accuracy)

- เปรียบเทียบค่าพิกัดของภาพที่ปรับแก้กับแผนที่ฐาน
- ค่าความคลาดเคลื่อนทางตำแหน่งต้องไม่เกิน ๑ เมตร

๖) การตัดระวาง (Subset) และประกอบระวาง

- ตัดระวางให้มีขนาด ๒ x ๒ กิโลเมตร
- ประกอบระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศมาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐
- อัศจรรย์ระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศลงบนกระดาษ ขนาด ๒๐ x ๒๔ นิ้ว ด้วยเครื่องอัดขยายภาพระบบดิจิทัล

ในกรณีที่ไม่สามารถจัดสร้างระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศได้ เนื่องจากไม่มีหมุดบังคับภาพ จะดำเนินการจัดสร้างเป็นระวางรูปถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ (โดยประมาณ)

ภาพที่ ๔ ตัวอย่างข้อมูลระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ โครงการ WWS

ภาพที่ ๕ ตัวอย่างข้อมูลระวางรูปถ่ายทางอากาศ โครงการ VAP 61

บทที่ ๔

การอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๔.๑ การอ่านภาพถ่ายทางอากาศ (Aerial Photo Reading)

การอ่านภาพถ่ายทางอากาศ (Aerial Photo Reading) หมายถึง การอ่านภาพถ่ายทางอากาศให้ทราบถึงลักษณะของวัตถุที่เห็นในภาพถ่าย มีรูปร่าง ขนาดอย่างไร แบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๑) **การตรวจพบ (Detection)** เป็นการเห็นหรือรับรู้ว่ามีวัตถุหรือรายละเอียดต่าง ๆ ที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศ

๒) **การรู้จัก (Recognition)** จากลักษณะต่าง ๆ ในภาพ เช่น รูปร่าง ขนาด ความหยาบละเอียด และคุณลักษณะอื่น ๆ ช่วยให้ผู้อ่านภาพถ่ายทางอากาศจำวัตถุหรือรายละเอียดที่คุ้นเคยในภาพได้

๓) **การพิสูจน์ทราบ (Identification)** เมื่อผู้อ่านภาพถ่ายทางอากาศเห็นและคุ้นเคยกับสิ่งที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศ ก็จะบอกได้ว่าวัตถุหรือรายละเอียดที่ปรากฏบนภาพถ่ายเป็นอะไร มีชื่อเฉพาะอย่างไร เช่น มีชื่อเรียกว่า บ้าน ถนน แม่น้ำ ภูเขา เป็นต้น

๔.๒ การอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ (Aerial Photo Interpretation)

การอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ (Aerial Photo Interpretation) หมายถึง ขั้นตอนที่ผู้อ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศต้องการรู้ให้ลึกซึ้งกว่าการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อให้ทราบถึงความหมายของสิ่งที่เห็นในภาพ ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๑) **การวิเคราะห์ (Analysis)** เป็นการวิเคราะห์รายละเอียดจากในภาพ โดยให้มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของงานนั้น ๆ แล้วทำการกันขอบเขตของสิ่งที่เหมือนกันบนภาพถ่ายตามสัญลักษณ์ที่ได้กำหนดไว้ ตามหลักการและองค์ประกอบของการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ เช่น ขนาด สี รูปร่าง เงา ความเชื่อมโยง เป็นต้น

๒) **การจำแนก (Classification)** เป็นการเปรียบเทียบแต่ละหน่วยที่ทำการกันขอบเขตในเชิงลึก เป็นลำดับขั้นตอนถัดจากการวิเคราะห์ อย่างไรก็ตาม เมื่อสิ่งที่จะศึกษาเห็นได้ไม่ชัดเจนในภาพ ผู้อ่านแปลฯ จำเป็นต้องดำเนินการสำรวจพื้นที่จริง (Ground Survey)

๓) **การลงความเห็นโดยพิจารณาจากเหตุผล (Deduction)** เป็นขั้นที่เกี่ยวข้องกับการรวมเอาการสังเกตจากภาพถ่ายทางอากาศ และความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้จากภาพถ่ายเพียงอย่างเดียว

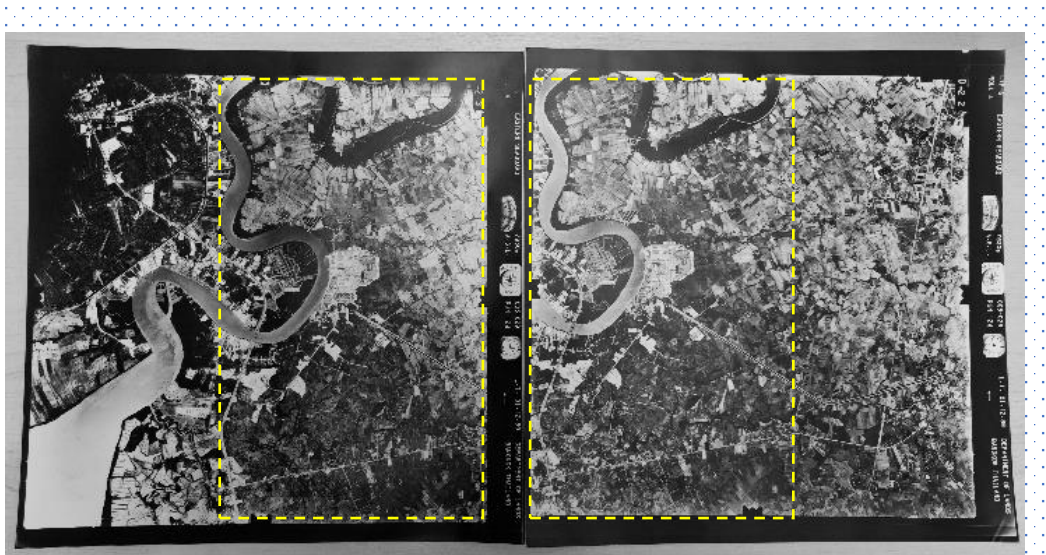

๔.๓ ภาพถ่ายทางอากาศกับการมองภาพสามมิติ (Stereovision)

๔.๓.๑ ลักษณะของภาพถ่ายทางอากาศคู่ซ้อน

ภาพถ่ายทางอากาศคู่ซ้อน หมายถึง ภาพถ่ายทางอากาศจำนวนสองภาพที่ปรากฏบริเวณพื้นที่อ่านแปลฯ ที่มีส่วนซ้อนทับโดยครอบคลุมบริเวณเดียวกันและมาตราส่วนเดียวกัน เพื่อใช้ในการมองภาพสามมิติ คุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็นของภาพถ่ายทางอากาศคู่ซ้อนที่จะนำมาใช้ในงานอ่าน แปลตีความภาพถ่ายทางอากาศ ดังนี้

๑. ภาพถ่ายทางอากาศทั้งสองภาพต้องมีส่วนคลุมพื้นที่บริเวณเดียวกัน ดังภาพที่ ๖
๒. แกนกล้องถ่ายภาพขณะทำการถ่ายภาพทั้งสองต้องประมาณอยู่บนพื้นราบเดียวกัน
๓. อัตราส่วนระหว่างระยะของตำแหน่งที่ทำการถ่ายภาพทางอากาศทั้งสองภาพกับระยะสูงบิน (Base-Height Ratio) ต้องเป็นอัตราส่วนที่เหมาะสม
๔. มาตราส่วนของภาพถ่ายทางอากาศทั้งสองภาพต้องมีขนาดใกล้เคียงกัน

ภาพที่ ๖ ภาพถ่ายทางอากาศคู่ซ้อนที่ครอบคลุมบริเวณพื้นที่เดียวกัน

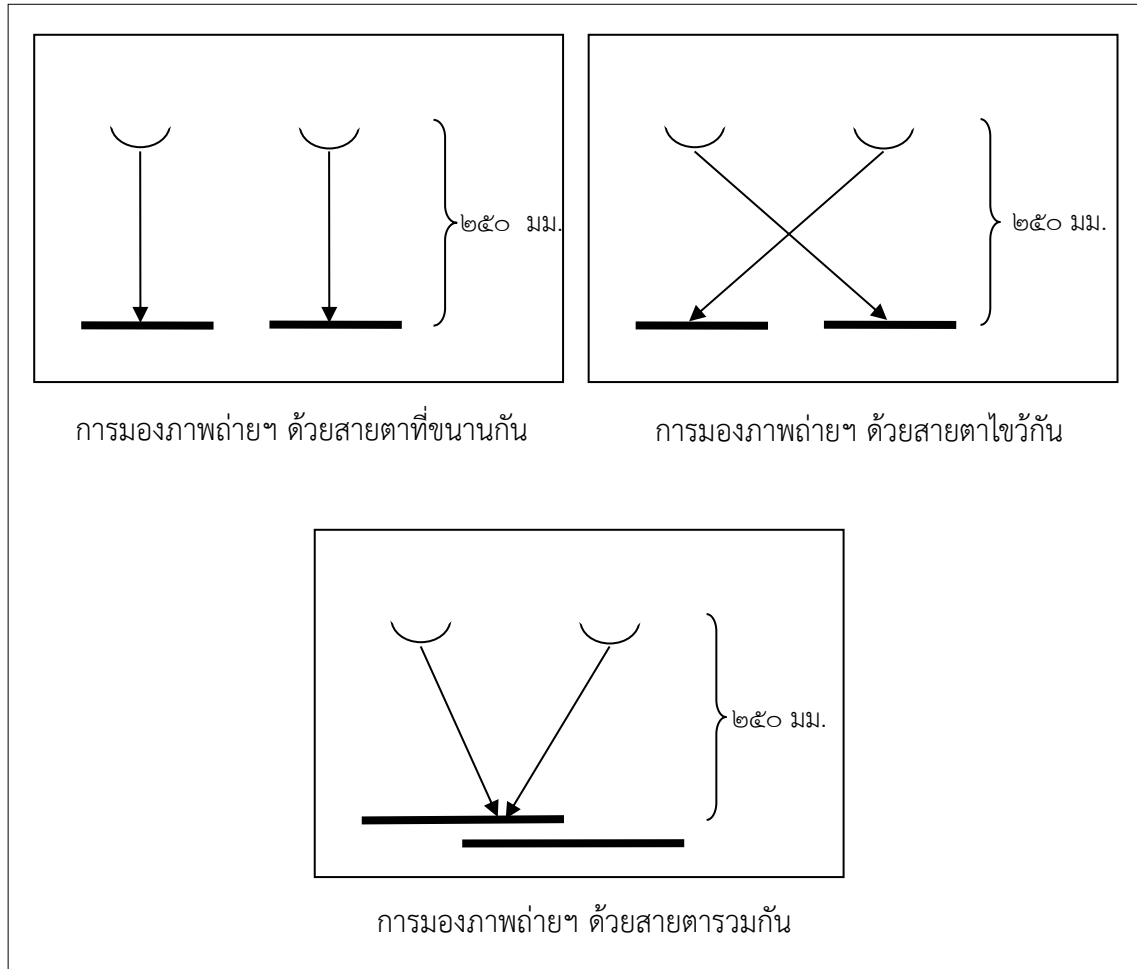
ภาพถ่ายทางอากาศในแนวดิ่งจะไม่ปรากฏความต่างระดับ คือ มีลักษณะราบไม่เห็นสามมิติ เรียกว่า Stereoscopic Vision หรือ Stereovision คือ จะเห็นทั้งด้านยาว กว้าง และลึก สาเหตุของการมองเห็นทางลึกได้นั้น เนื่องจากผลของระยะห่างศูนย์กลางแก้วตาทั้งสอง (Interpupillary Distance) ซึ่งมีความแตกต่างกันตามแต่ละบุคคล แต่ความแตกต่างจะอยู่ในระยะ ๒.๕ นิ้ว – ๓ นิ้ว และดวงตาทั้งสองมองเห็นวัตถุในมุมที่ต่างกัน การมองเห็นภาพสามมิติต้องมองดูด้วยตาสองตาจึงจะเห็นสามมิติในภาพถ่ายได้

๔.๓.๒ การมองภาพสามมิติ

การมองภาพสามมิติของภาพถ่ายทางอากาศด้วยตาเปล่า เป็นการมองเห็นภาพถ่ายทางอากาศคู่ซ้อน (Stereoscopic Pair) สามารถทำได้ ๓ วิธี คือ (ดังภาพที่ ๗)

๑. การมองภาพถ่ายทางอากาศด้วยสายตาที่ขนานกัน (Parallel Eye Axes)
๒. การมองภาพด้วยสายตาไขว้กัน (Cross Eye Axes)
๓. การมองภาพด้วยสายตารวมกัน (Convergence Eye Axes)

ภาพที่ ๗ การมองภาพสามมิติด้วยตาเปล่า

การมองเห็นภาพสามมิติของภาพถ่ายทางอากาศด้วยกล้องมองภาพสามมิติ

๑. กล้องมองภาพสามมิติแบบกระเป๋า (Pocket Stereoscope)

กล้องมองภาพสามมิติแบบกระเป๋า ประกอบด้วยแว่นขยายติดอยู่บนกรอบโลหะและมีขาตั้งสำหรับกางออกหรือพับเก็บ พกพาสะดวก มีข้อจำกัดเรื่องกำลังขยายและระยะระหว่างจุดที่เหมือนกันในภาพถ่ายทางอากาศคู่ ซึ่งจำกัดให้มีระยะห่างประมาณเท่ากับระยะฐานตาของผู้มอง ดังภาพที่ ๘

ภาพที่ ๘ กล้องมองภาพสามมิติแบบกระเป๋า

๒. กล้องมองภาพสามมิติแบบกระจก (Mirror Stereoscope)

กล้องมองภาพสามมิติแบบกระจก ที่ใช้ในห้องปฏิบัติการ มีขนาดใหญ่ ประกอบด้วยเลนส์มองภาพและเลนส์ขยาย สามารถมองความสูงต่ำของภูมิประเทศในลักษณะสามมิติ โดยทั่วไปนิยมใช้ในงานที่ครอบคลุมพื้นที่ขนาดใหญ่ ดังภาพที่ ๙

ภาพที่ ๙ กล้องมองภาพสามมิติแบบกระจก

วิธีจัดภาพเพื่อมองภาพสามมิติ

๑) จัดภาพให้เรียงตามลำดับก่อนหลังตามแนวการบิน โดยให้เงาของวัตถุหันเข้าหาตัวผู้อ่านแปลฯ วางภาพถ่ายทางอากาศคู่ซ้อนลงบนพื้นราบ ให้รายละเอียดบนภาพถ่ายทางอากาศในแผ่นที่ ๑ ตรงกับรายละเอียดในภาพถ่ายทางอากาศในแผ่นที่ ๒ (บริเวณที่เป็นภาพซ้อนกัน)

๒) จัดเตรียมกล้องมองภาพสามมิติให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน โดยให้เลนส์ทางซ้ายมืออยู่บนภาพแผ่นซ้ายและเลนส์ขวามืออยู่บนภาพแผ่นขวา

๓) ปรับภาพทั้งสองข้างตามแนวบิน จนกระทั่งรายละเอียดที่ปรากฏในส่วนที่ซ้อนกันของภาพด้านซ้ายมือปรากฏโดยตรงภายใต้เลนส์ทางด้านซ้าย และรายละเอียดที่ปรากฏในส่วนที่ซ้อนกันของภาพทางด้านขวามือปรากฏโดยตรงภายใต้เลนส์ด้านขวามือ ทำให้มองเห็นภาพสามมิติเสมือนมองภาพภูมิประเทศจากบนเครื่องบิน ดังภาพที่ ๑๐

ภาพที่ ๑๐ วิธีการจัดภาพเพื่อมองภาพสามมิติ

๔.๔ หลักการและองค์ประกอบการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

หลักการอ่าน แพล และตีความภาพถ่ายทางอากาศเพื่อช่วยในการตัดสินใจแปล ตีความ ภาพถ่ายทางอากาศ สามารถจัดเป็นระดับความซับซ้อน (Degree of Complexity) ๔ ระดับ คือ

๑. ขั้นปฐมภูมิ (Primary Degree)

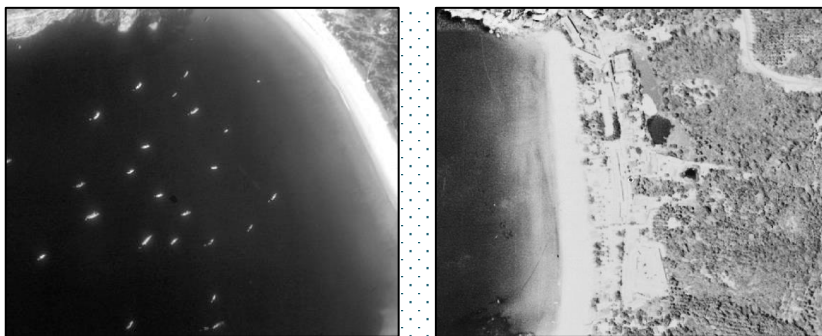
ค่าพิกัดทางราบ (X,Y Coordinates) เป็นระบบพิกัดภูมิศาสตร์ซึ่งใช้ค่าละติจูด และลองจิจูด และระบบพิกัดกริดหรือระบบพิกัดยูทีเอ็ม เป็นระบบพิกัดที่สร้างขึ้นเป็นตารางจตุรัสของเส้นตรงตัดกัน ๒ ชุด ในแนวเหนือ-ใต้ และแนวตะวันตก-ตะวันออก โดยมีค่าพิกัดบ่งไว้ซึ่งเป็นค่าที่นับออกจากศูนย์กำเนิดสมมติที่กำหนดขึ้นของแต่ละโซน มีหน่วยวัดระยะทางเป็นเมตร การทราบค่าพิกัดทางราบบนพื้นผิวโลกเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ผู้แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ สามารถวิเคราะห์ถึงลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมของพื้นที่บริเวณนั้นได้

มาตราส่วน (Scale) มาตราส่วนของภาพถ่ายมีผลต่อความละเอียดในการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ คือ ช่วยให้ผู้แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศสามารถหาขนาด ความยาว และพื้นที่ในภูมิประเทศจริงได้

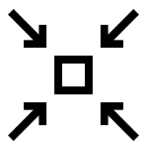
สี (Color) ระดับสีเทา (Tone) ความแตกต่างของค่าการสะท้อนของพลังงานคลื่นแม่เหล็กที่มาจากดวงอาทิตย์ซึ่งมีความยาวช่วงคลื่นต่างกันตามชนิดของวัตถุ ระดับสีจากสีดำถึงสีขาวของภาพถ่ายทางอากาศขาวดำ ซึ่งแปรผันไปตามปริมาณการสะท้อนแสงอาทิตย์จากวัตถุ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในเรื่องความเข้มของสี คือ การอัดภาพแต่ละครั้ง ความเข้มของสีอาจไม่เท่ากัน ความเข้มของสีอาจเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล และตำแหน่งของดวงอาทิตย์ซึ่งสัมพันธ์กับตำแหน่งของกล้องถ่ายภาพทางอากาศ เช่น การสะท้อนของแสงอาทิตย์บนพื้นผิวน้ำ

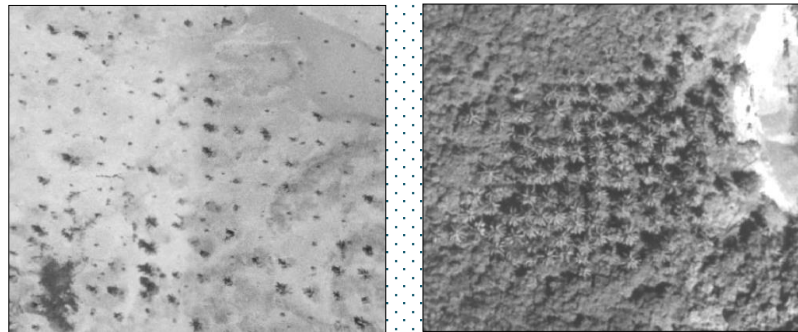
ภาพที่ ๑๑ เปรียบเทียบระดับสีระหว่างน้ำที่เกิดจากการดูดกลืนแสงกับพื้นดินที่มีการสะท้อนแสง

๒. จัณฺทียกฏี (Secondary Degree)

ขนาด (Size) ขนาดของวัตถุและมาตราส่วนของภาพถ่ายทางอากาศ ทำให้ทราบขนาดของวัตถุบนพื้นผิวโลก ขนาดของสิ่งที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศ วัดหาขนาดได้เมื่อทราบมาตราส่วนของภาพถ่ายทางอากาศ การทราบขนาดของวัตถุอาจเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจว่าสิ่งนั้นเป็นอะไร เช่น ขนาดของพืชพันธุ์ที่ปรากฏในภาพสามารถวิเคราะห์ช่วงอายุและประเภทของพืช การหาขนาดของอาคาร สิ่งปลูกสร้าง ประเภทของยานยนต์ เป็นต้น การพิจารณาขนาดของรายละเอียดของสิ่งใดสิ่งหนึ่งกับรายละเอียดที่อยู่ใกล้เคียง อาจช่วยในการวินิจฉัยได้ว่าสิ่งที่กำลังพิจารณานั้นเป็นอย่างไร เช่น พิจารณาอาคารบ้านเรือนบริเวณตัวเมือง หรือบริเวณที่พบเห็นอาคารหลายหลังอยู่ในบริเวณเดียวกัน ปกติอาคารหลังเล็ก ๆ มักเป็นที่อยู่อาศัย อาคารหลังใหญ่มักเป็นอาคารพาณิชย์ ห้างสรรพสินค้า โรงงาน โรงเรียน โรงพยาบาล สถานที่ราชการ ฯลฯ

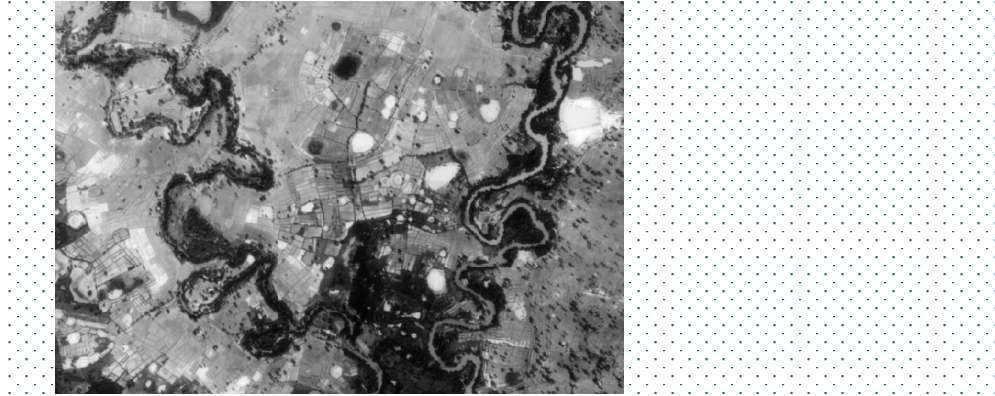
ภาพที่ ๑๒ เปรียบเทียบขนาดที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศ

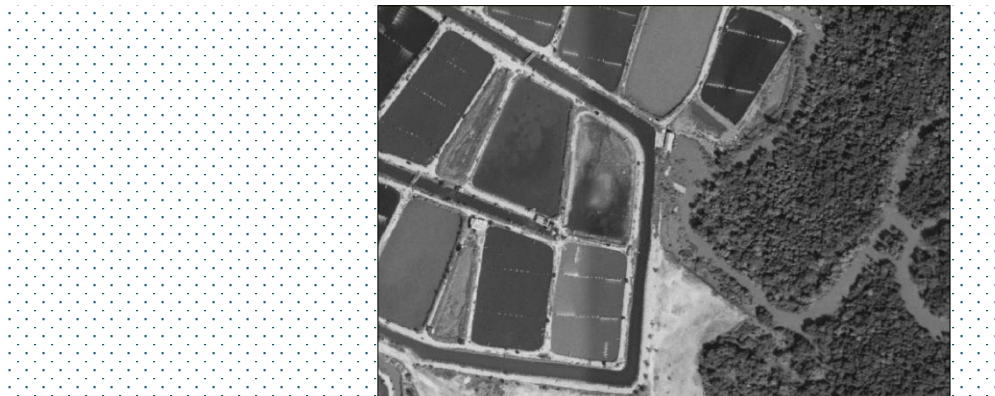
รูปร่าง (Shape) รูปร่างของวัตถุที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศมีทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ส่วนใหญ่สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติจะมีรูปร่างไม่แน่นอน ไม่เป็นระเบียบ ลักษณะความโค้งจะแตกต่างจากสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น บึง อ่าว เกาะ แม่น้ำ ฯลฯ สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นนั้นมีทั้งรูปร่างที่แน่นอนและไม่แน่นอน รูปร่างแน่นอน เช่น รูปร่างของอาคาร ถนน รูปร่างไม่แน่นอน เช่น คันนาที่สอดคล้องกับสภาพความสูงต่ำของภูมิประเทศ แต่รูปร่างของสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นส่วนใหญ่ค่อนข้างเป็นระเบียบ สม่ำเสมอ เป็นแนวตรง ถ้ามีแนวโค้งก็จะเป็นลักษณะโค้งทางเรขาคณิต การพิจารณาเรื่องรูปร่างกับการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ เช่น การพิจารณาลักษณะลำคลองหรือลำธารที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ พิจารณาจากภาพถ่ายทางอากาศ พบว่าตามลักษณะปกติของลำธารที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติจะบรรจบกันคล้ายตัววี (V) ทิศทางการไหลจะบรรจบที่ส่วนล่างของตัววี หากปรากฏหาดทรายหรือเกาะในลำธาร รูปร่างของเกาะและหาดทรายจะเป็นเครื่องบ่งชี้ทิศทางการไหลได้ คือ รูปร่างของหาดทรายหรือเกาะในลำธารจะมีลักษณะคล้ายหยดน้ำ ปลายด้านหนึ่งจะโค้งมนเป็นด้านต้นน้ำ น้ำจะไหลไปด้านปลายซึ่งมีลักษณะเรียวแหลม หากพิจารณาลักษณะภูมิประเทศบริเวณสองฝั่งแม่น้ำหรือลำธารจากภาพถ่ายทางอากาศ โดยพิจารณารูปร่างหรือลักษณะความคดเคี้ยวของลำธารสามารถพิจารณาได้จาก

สภาพความเป็นจริงว่า บริเวณใดแม่น้ำลำธารมีลักษณะคดเคี้ยวมากแสดงว่าบริเวณนั้นเป็นพื้นที่ราบที่มีความลาดต่ำเสมอ ถ้าเป็นที่ราบระหว่างหุบเขา หุบเขานั้นจะมีบริเวณที่กว้างมาก ถ้าบริเวณใดรูปร่างของแม่น้ำลำธารมีความคดเคี้ยวน้อย คล้ายเส้นตรง แสดงว่าบริเวณสองฝั่งแม่น้ำเป็นหุบเขา หากเป็นหุบเขาแคบแม่น้ำจะไหลแรง เป็นต้น

รูปร่างที่เกิดขึ้นธรรมชาติ

รูปร่างที่มนุษย์สร้างขึ้น

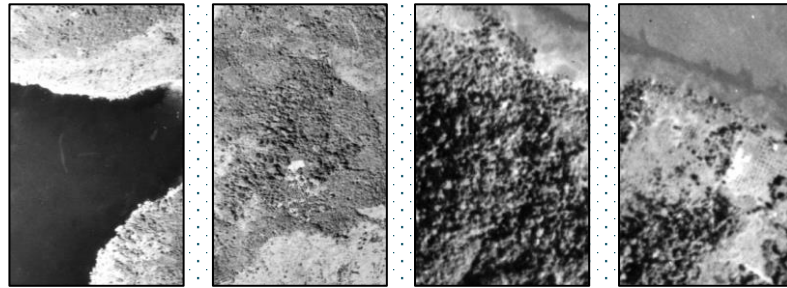
ภาพที่ ๑๓ เปรียบเทียบรูปร่างที่เกิดขึ้นธรรมชาติกับรูปร่างที่มนุษย์สร้างขึ้น

เมื่อพิจารณารูปร่างของสิ่งปลูกสร้าง รูปร่างอาคาร ที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศ อาจชี้ชัดได้ว่าเป็นอาคารที่พักอาศัย วัด หรือโรงเรียน โดยเฉพาะลักษณะวัด และโรงเรียน จะมีลักษณะเฉพาะคือวัดจะประกอบด้วยอาคารที่เป็นโบสถ์ ศาลา เจดีย์ พระปรางค์ ที่ช่วยชี้ชัดว่าเป็นวัด รูปร่างของสนาม อาคารเรียน และเสาธง เป็นตัวช่วยชี้ชัดว่าเป็นโรงเรียน

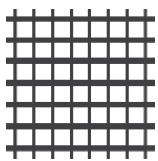
ลักษณะเนื้อภาพ (Texture) ความหยาบละเอียดเป็นผลจากการรวมกันของวัตถุ ลักษณะเนื้อภาพเป็นเรื่องการจัดวางของสี มีทั้งแบบเอกพันธ์ ชรุระะ ผิวเรียบ ผิวเรียบปานกลาง เป็นต้น เช่น ป่าโกงกางจะมีเนื้อภาพที่ละเอียดกว่าป่าดิบชื้น

นอกจากนี้การใช้ภาพที่มีมาตราส่วนที่ต่างกันยังมีผลต่อความหยาบละเอียดของเนื้อภาพ แม้เป็นพื้นที่เดียวกันหรือเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินชนิดเดียวกัน เช่น มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ เนื้อภาพของป่าจะดูละเอียดกว่ามาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐

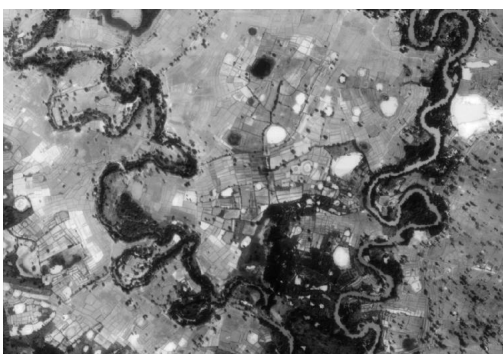

ภาพที่ ๑๔ เปรียบเทียบลักษณะเนื้อภาพที่มีความหยาบละเอียดแตกต่างกัน

๓. จັบตติยภุมิ (Tertiary)

รูปแบบ (Pattern) เป็นการการจัดวางเชิงพื้นที่ของวัตถุ ซึ่งอาจมีการจัดวางอย่างเป็นระบบและไม่เป็นระบบ รูปแบบของวัตถุที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น รูปแบบทางน้ำ ชายฝั่งทะเล ภูเขาไฟ รูปแบบของวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น การปลูกพืชเป็นแถวเป็นแนว โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ความแตกต่างของรูปแบบทำให้มีลักษณะการใช้ที่ดินที่ต่างกัน เช่น ลักษณะทรงสี่เหลี่ยมสีขาวเล็กของโรงเรือนเลี้ยงไก่ ที่วางตัวเฉียงเอียง เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นตัวกำหนดให้ต้องวางเป็นแถวเอียง เพื่อการระบายลม หรือปัญหาเรื่องทิศทางลม ให้ภายในโรงเรือนมีการระบายอากาศที่ดี ต่างจากที่อยู่อาศัย

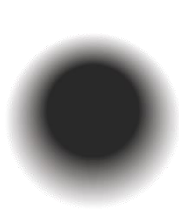

รูปแบบที่เกิดขึ้นธรรมชาติ

รูปแบบที่มนุษย์สร้างขึ้น

ภาพที่ ๑๕ เปรียบเทียบรูปแบบที่เกิดขึ้นธรรมชาติกับรูปแบบที่มนุษย์สร้างขึ้น

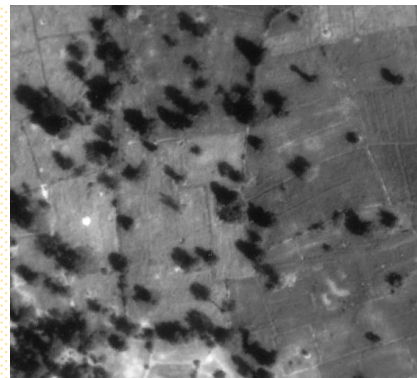
เงา (Shadow) เงาที่ปรากฏให้เห็นบนภาพถ่ายทางอากาศ ช่วยให้การอ่านแปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศมีความถูกต้องแม่นยำมากขึ้น การวัดขนาดของเงาสามารถนำผลที่วัดได้มาคำนวณ หาขนาดความสูงของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏบนภาพถ่ายทางอากาศ การพิจารณารูปลักษณะรายละเอียดที่ปรากฏของเงาสามารถรู้ลักษณะรายละเอียดของสิ่งที่ปรากฏบนภาพถ่ายทางอากาศ

ได้ง่ายกว่าการพิจารณาจากรูปร่าง ผลของการพิจารณาเงาของรายละเอียดที่ปรากฏบนภาพเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การตัดสินใจว่าสิ่งที่ปรากฏให้เห็นเป็นอะไร มีลักษณะอย่างไร เช่น เงาของต้นไม้สามารถบอกได้ว่าเป็นประเภทต้นไม้ใหญ่หรือไม้พุ่ม หรือพันธุ์ไม้ชนิดใดได้ เงาของสะพานสามารถบอกได้ว่าสะพานมีรูปแบบอย่างไร มีกี่ช่อง โบลต์ของศาสนาครีสต์ พุทธหรืออิสลาม หากพิจารณาจากรูปร่าง และเงาที่ปรากฏ จะบอกได้ว่า เป็นโบลต์ของศาสนาใด โดยสังเกตจากเงาส่วนบนสุดของหลังคา คือโบลต์ของศาสนาครีสต์จะปรากฏเงาของไม้กางเขน หอระฆัง โบลต์ของศาสนาพุทธจะปรากฏเงาของหีบห่อ หีบห่อของโบลต์ ถ้าเป็นมัสยิดของศาสนาอิสลามจะปรากฏเงารูปพระจันทร์ครึ่งเสี้ยว รูปโดมคล้ายลูกน้ำเต้าบนหลังมัสยิด

ทั้งนี้เงายังเป็นอุปสรรคในการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ เนื่องจากเงาจะบดบังรายละเอียดที่สำคัญ ทำให้ผู้ปฏิบัติไม่สามารถอ่าน แปล ตีความได้ เช่น เงาของพื้นที่ภูเขาที่บังการใช้ที่ดินบริเวณด้านข้าง

เงาของอาคารสิ่งปลูกสร้าง

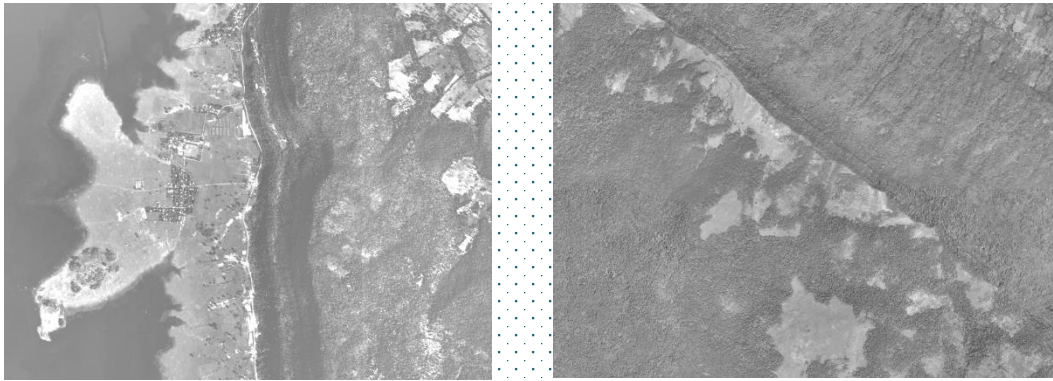

เงาของต้นไม้ขนาดต่าง ๆ

ภาพที่ ๑๖ เปรียบเทียบเงาของอาคารสิ่งปลูกสร้างกับเงาของต้นไม้

ความสูง (Height) และความลึก (Depth) การมองภาพสามมิติโดยใช้กล้องมองภาพสามมิติเพื่อทำให้เห็นบริเวณที่มีความสูงชัน หรือบริเวณที่มีลักษณะพื้นที่ต่ำได้อย่างชัดเจน โดยมีมิติด้านความสูงจะมีความสำคัญต่อการอ่านแปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศในด้านการวิเคราะห์ว่า สภาพพื้นที่นั้น ๆ ที่มี ความสูงชันมาก มีความเป็นไปได้น้อยเพียงใด ที่มนุษย์จะเข้าไปทำประโยชน์ในที่ดิน ในสภาพพื้นที่ดังกล่าว ทำให้สามารถมองเห็นความสูงต่ำของภูมิประเทศได้

ภาพที่ ๑๗ ความแตกต่างของระดับพื้นที่สูงต่ำ

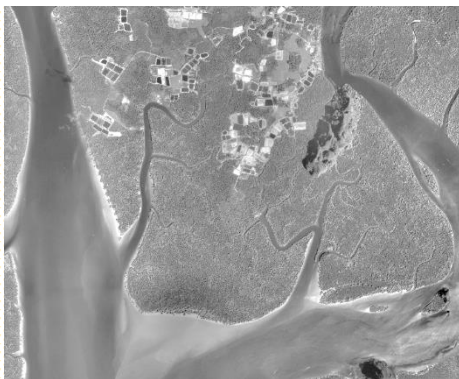
๔. ขั้นสูง (Higher Degree)

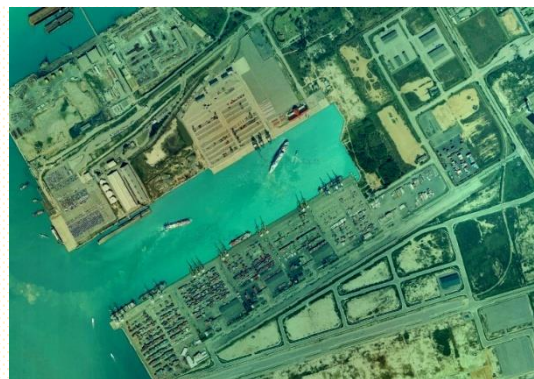
ที่ตั้ง (Site) ที่ตั้งทำให้ทราบถึงลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และค่านิยม ซึ่งมีผลต่อการใช้ที่ดินในพื้นที่นั้น

ละแวกใกล้เคียง (Situation) วัตถุต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงสามารถจัดหมวดหมู่และจัดวางให้มีความสัมพันธ์กัน เช่น อาคารของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับพื้นที่โล่งที่มีท่อนซุงวางเรียงกัน โรงสีข้าวจะปรากฏลานตากข้าว เป็นต้น

ความเชื่อมโยง (Association) เป็นหลักการคิดอย่างมีเหตุผลนำไปสู่การพิจารณาและตัดสินใจแปลตีความภาพถ่าย เช่น โรงสีข้าวจะต้องปรากฏอยู่ในแหล่งพื้นที่ปลูกข้าว ลานตากมันจะปรากฏในพื้นที่ที่ปลูกมัน ตัวเมืองจะปรากฏอาคารทรงสูง หนาแน่นและปรากฏเส้นทางคมนาคมที่มีลักษณะเชื่อมโยงกัน

ความสัมพันธ์ทางกายภาพของ
ป่าชายเลนที่ปรากฏในบริเวณปากแม่น้ำ

ความสัมพันธ์ทางที่ตั้งของท่าเรือ
ที่ปรากฏในทะเล

ภาพที่ ๑๘ เปรียบเทียบความสัมพันธ์ทางกายภาพกับที่ตั้ง

นอกจากหลักการที่ใช้ในการอ่าน แพล ติความภาพถ่ายทางอากาศ ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ผู้อ่านแปลฯ จะต้องมีความรู้พื้นฐาน มีความสามารถในการอ่าน แพล ติความภาพถ่ายทางอากาศ ได้ดีมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยมีองค์ประกอบที่ใช้ในการอ่าน แพล ติความภาพถ่ายทางอากาศ ดังนี้

ความคมชัดของภาพ

เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้การอ่าน แพล ติความภาพถ่ายทางอากาศง่ายขึ้น สิ่งที่มีผลต่อความคมชัดของภาพ คือ ชนิดของฟิล์มที่ใช้ มาตรฐานของภาพถ่ายทางอากาศ เลนส์ของกล้องถ่ายภาพทางอากาศ ฤดูกาลที่ถ่ายภาพทางอากาศ

ความรู้ และประสบการณ์ของผู้อ่าน แพล ติความภาพถ่ายทางอากาศ

ภาพถ่ายทางอากาศแสดงลักษณะภูมิประเทศ ประกอบด้วยข้อมูลด้านต่าง ๆ มากมาย เช่น ข้อมูลทางธรณีวิทยา ภูมิสังฐาน ป่าไม้ ดิน เป็นต้น ในการอ่าน แพล ติความภาพถ่ายทางอากาศจะต้องอาศัยความรู้เฉพาะด้านของผู้อ่านแปลฯ เช่น นักธรณีวิทยาสามารถตรวจพบโครงสร้างทางธรณี จำแนกชนิดหิน ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องป่าไม้สามารถจำแนกชนิดของป่าจากภาพถ่ายทางอากาศได้ เป็นต้น

ความรู้ ความคุ้นเคยในสภาพท้องถิ่นที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศ

ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ตีความภาพถ่ายทางอากาศได้ดี และถูกต้อง คือ ความรู้ ความคุ้นเคยในสภาพท้องถิ่นที่ปรากฏบนภาพถ่ายทางอากาศ ความรู้พื้นฐานอย่างดีในลักษณะของภูมิประเทศ และสามารถจดจำในสิ่งนั้น ว่าคืออะไร เช่น ลักษณะของต้นไม้ แม่น้ำ อาคาร ถนน ฯลฯ

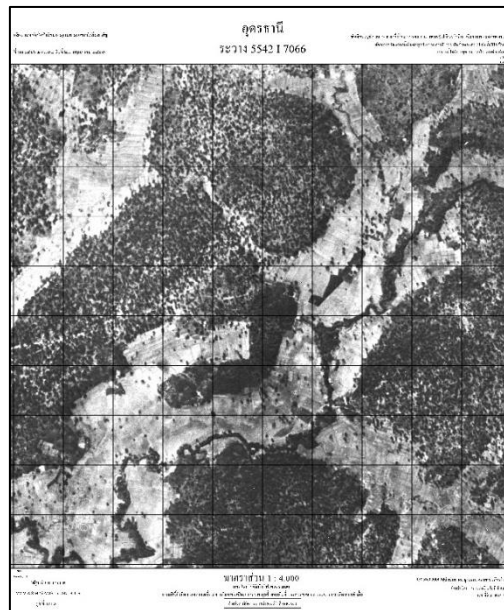
๔.๕ เครื่องมือและอุปกรณ์ในการอ่าน แพล ติความภาพถ่ายทางอากาศ

๑. เอกสารหรือข้อมูลบริเวณที่ขอให้ดำเนินการอ่านแปลฯ เช่น หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ตำแหน่งรูปแปลงที่ดิน ระวังแผนที่ รูปแปลงที่ดิน แผนที่ภูมิประเทศ
๒. ภาพถ่ายทางอากาศคู่ซ้อน (Stereo Pair)
๓. ระวังแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ มาตรฐาน ๑ : ๔,๐๐๐
๔. แผ่นทับระวัง (แผ่น Overlay)
๕. กล้องมองภาพสามมิติ (Stereoscope)
๖. อุปกรณ์สำนักงาน ได้แก่ ดินสอสี Wax ยางลบ ปากกา ไคไฟตังโต๊ะ
๗. อุปกรณ์สำรวจภาคสนาม ประกอบด้วย เครื่องรับสัญญาณดาวเทียม GNSS กล้องบันทึกภาพ สายวัดความยาว และแบบสำรวจภาคสนาม
๘. อุปกรณ์เครื่องคอมพิวเตอร์
๙. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้แก่ โปรแกรมการสำรวจด้วยภาพ (Photogrammetry) โปรแกรมสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System) และโปรแกรมสำนักงาน (Microsoft Office)
๑๐. เครื่องกราดภาพ ขนาด A0 และขนาด A4
๑๑. เครื่องพิมพ์ ขนาด A3
๑๒. เครื่องพิมพ์ (Plotter) ขนาด A0

๔.๖ ขั้นตอนการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

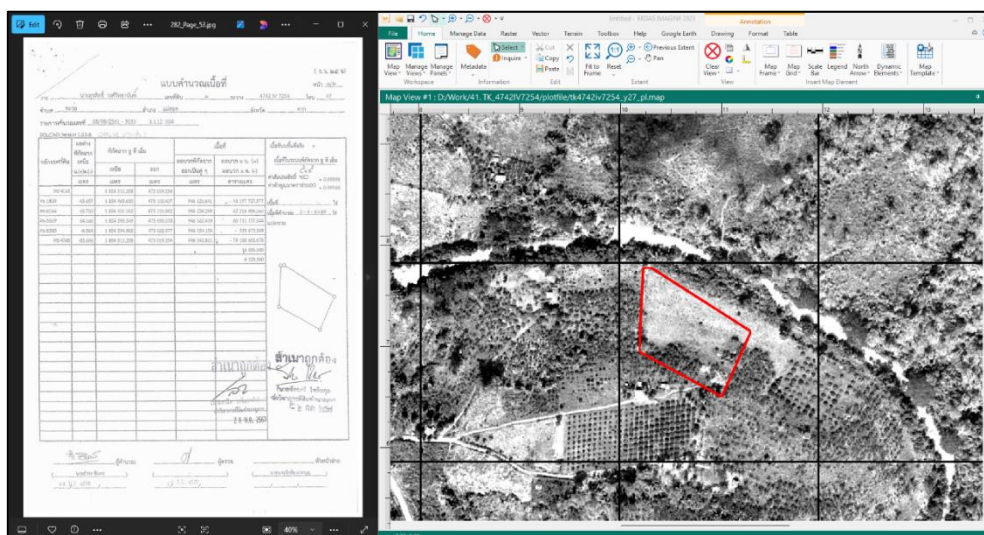
๔.๖.๑ จัดสร้างระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐

ภาพที่ ๑๙ ระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐

๔.๖.๒ นำเข้าตำแหน่งรูปแปลงที่ดินระบบดิจิทัล (Digital) ตามขอบเขตการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ จัดทำขึ้นจากข้อมูล ดังนี้

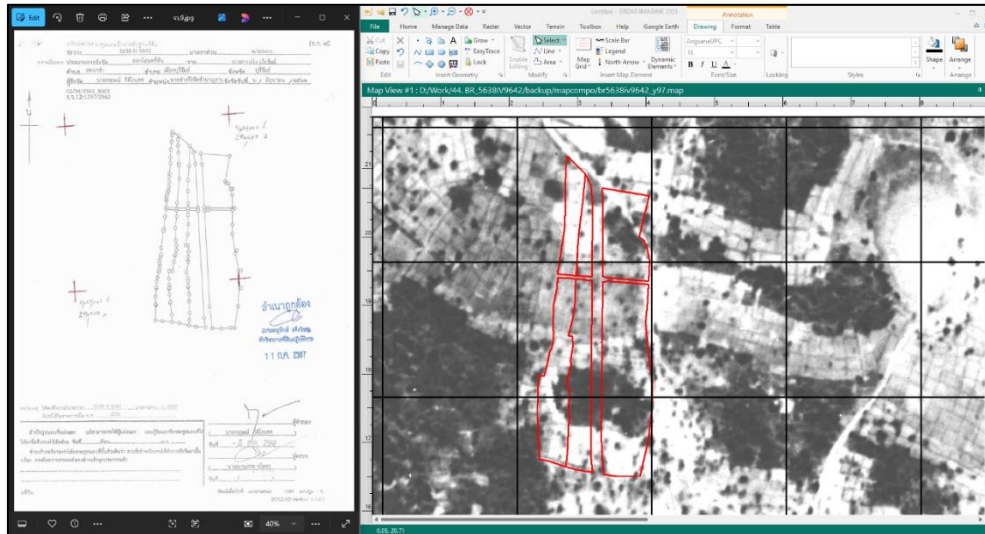
๔.๖.๒.๑ ข้อมูลรูปแปลงที่ดินที่จัดทำขึ้นจากสำเนาแบบคำนวณเนื้อที่ (ร.ว. ๒๕ จ)

ภาพที่ ๒๐ ตัวอย่างรูปแปลงที่ดินที่ขึ้นรูปจากแบบคำนวณเนื้อที่ (ร.ว. ๒๕ จ.)

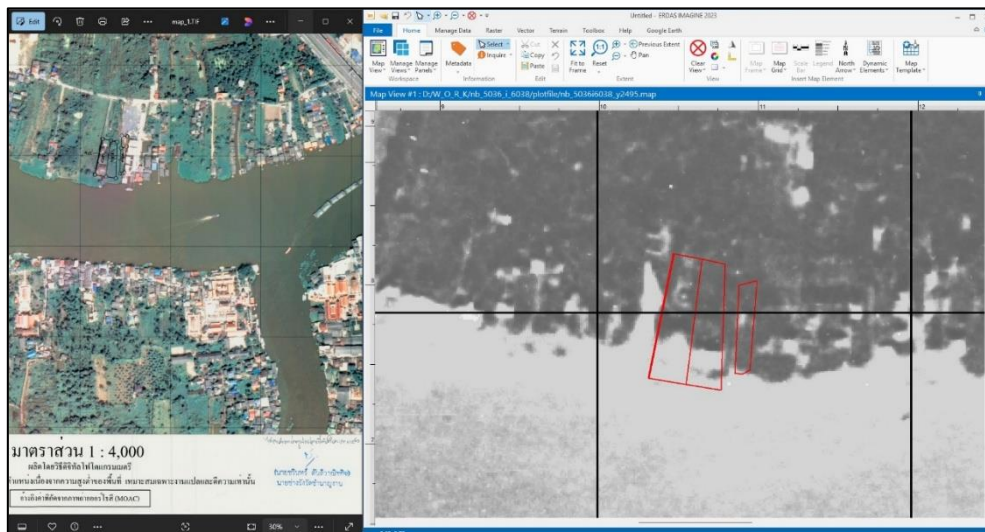

๔.๖.๒.๒ ข้อมูลรูปแปลงที่ดินที่จัดทำขึ้นจากสำเนารูปแผนที่กระดาษบาง (ร.ว. ๙)

ภาพที่ ๒๑ ตัวอย่างรูปแปลงที่ดินที่ขึ้นรูปจากสำเนารูปแผนที่กระดาษบาง (ร.ว. ๙)

๔.๖.๒.๓ ข้อมูลรูปแปลงที่ดินที่สำนักงานที่ดินได้ลงตำแหน่งรูปแปลงที่ดินลงบนระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ พร้อมลงนามรับรองความถูกต้องของตำแหน่งรูปแปลงที่ดินบนระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ (กรณีที่ส่งตรวจสอบตำแหน่งรูปแปลงที่ดิน เนื่องจากตำแหน่งรูปแปลงที่ดินมีคลาดเคลื่อน)

ภาพที่ ๒๒ ตัวอย่างรูปแปลงที่ดินที่ได้จากการลงตำแหน่งรูปแปลงที่ดินบนระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ

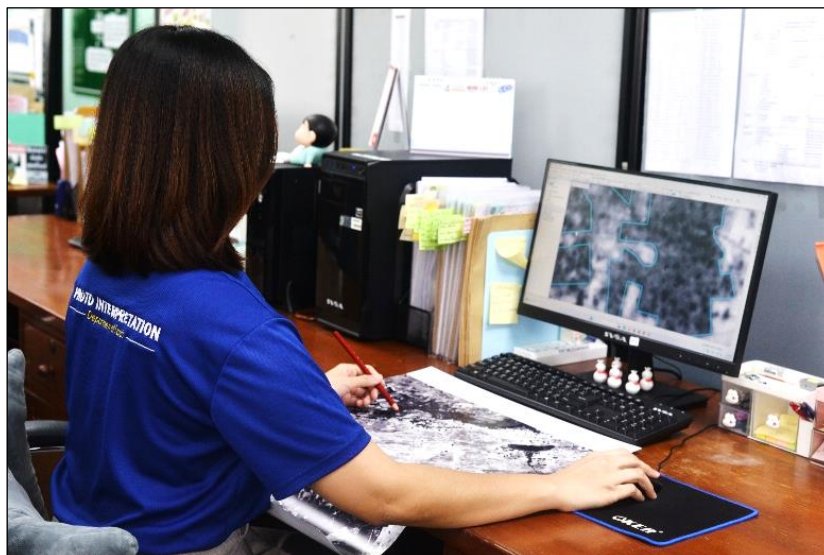
๔.๖.๓ อ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ จากภาพถ่ายทางอากาศ ขนาด ๙" X ๙" โดยใช้
เครื่องมือภาพสามมิติแบบกระเป๋า (Pocket Stereoscope) และกันขอบเขตลักษณะการใช้ประโยชน์
ที่ดินบนระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐

ภาพที่ ๒๓ การอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ และกันขอบเขตลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน
บนระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ โดยใช้โดยใช้เครื่องมือภาพสามมิติ

๔.๖.๔ ทบทวน และตรวจสอบผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๔.๖.๕ นำเข้าข้อมูลผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ที่ได้จากข้อ ๔.๖.๓ และ
ข้อ ๔.๖.๔ ให้เป็นระบบดิจิทัล (Digital)

ภาพที่ ๒๔ การนำเข้าข้อมูลผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ให้เป็นระบบดิจิทัล

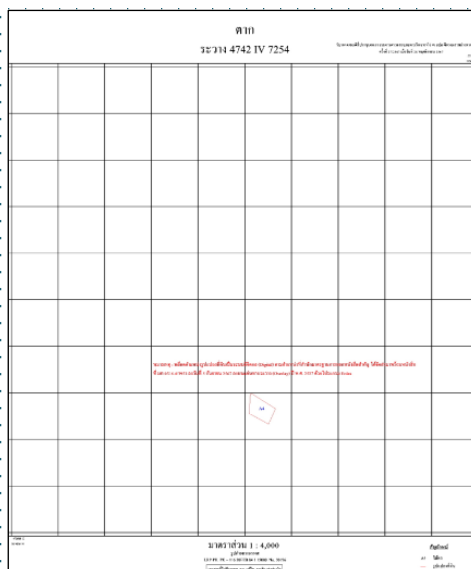

๔.๖.๖ นำเสนอผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ต่อคณะกรรมการตรวจสอบผลการวิเคราะห์ อ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อพิจารณาและรับรองผลฯ

ภาพที่ ๒๕ การประชุมคณะกรรมการตรวจสอบผลการวิเคราะห์ อ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๔.๖.๗ พิมพ์ข้อมูลรูปแปลงที่ดิน ที่ได้ทำเป็นระบบดิจิทัล (Digital) และผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ลงบนแผ่นทาบระวาง (Overlay)

ภาพที่ ๒๖ การพิมพ์ข้อมูลรูปแปลงที่ดินลงบนแผ่นทาบระวาง (Overlay) ด้วยเครื่องพิมพ์ (Plotter)

๔.๖.๙ จัดส่งรายงานผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ และระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศพร้อมแผนหาบระวางแสดงผลการอ่านแปลฯ

กรณีที่อ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศเบื้องต้นแล้ว ไม่สามารถจำแนกลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินได้ชัดเจน เนื่องด้วยลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลาย สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ซับซ้อน รวมทั้งผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภูมิศาสตร์และระเบียบปฏิบัติ จำเป็นต้องดำเนินการสำรวจพื้นที่จริง (Ground Survey) บริเวณที่ขอให้อ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อให้ผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ มีความถูกต้อง แม่นตรง เป็นไปตามหลักวิชาการ

ภาพที่ ๒๘ ดำเนินการสำรวจพื้นที่จริง (Ground Survey)

๔.๗ การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use Classification)

การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินสามารถจำแนกได้เป็น ๓ ระดับ โดยอ้างอิงจากการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินของคณะกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ และของกลุ่มวิเคราะห์การใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรณีจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับ ๓) มีรายละเอียดดังนี้

ระดับ ๑ ● ○ ○

การจำแนกหน่วยหลัก

เป็นการจำแนกประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยภาพรวม ทำให้ทราบว่าพื้นที่นั้นมีการทำประโยชน์หรือไม่ เช่น U พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง A พื้นที่เกษตร W แหล่งน้ำ F พื้นที่ป่า หรือ M พื้นที่อื่น ๆ

ระดับ ๒ ● ● ○

การจำแนกหน่วยรอง

เป็นการจำแนกรายละเอียดการใช้ประโยชน์จากหน่วยหลัก คือ จากระดับที่ ๑ ทำให้ทราบถึงลักษณะการใช้ประโยชน์หรือไม่ทำประโยชน์ของพื้นที่นั้น เช่น A พื้นที่เกษตรกรรม จำแนกว่าเป็นพื้นที่เกษตรประเภทใด

A1 นาข้าว A2 พืชไร่ A3 ไม้ยืนต้น A4 ไม้ผล A5 พืชสวน A6 ไร่นาหมุนเวียน A9 สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นต้น

ระดับ ๓ ● ● ●

การจำแนกหน่วยย่อย

เป็นการจำแนกลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินในเชิงลึกของพื้นที่นั้นว่าทำประโยชน์หรือไม่ และเป็นการทำประโยชน์ประเภทใด โดยจำแนกแยกย่อยจากระดับ ๒ เช่น A1 นาข้าว สามารถจำแนกได้ว่าเป็นนาประเภท A100 นาไร่ A101 นาดำ A102 นาหว่าน เป็นต้น

สัญลักษณ์การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินของคณะกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

ระดับ ๑ ● ○ ○	ระดับ ๒ ● ● ○	ระดับ ๓ ● ● ●
U พื้นที่ชุมชน และสิ่งปลูกสร้าง 	U1 ตัวเมืองและย่านการค้า U2 บ้าน/หมู่บ้าน U3 สถานที่ราชการ และสถาบันต่าง ๆ U4 สถานีคมนาคม U5 ย่านอุตสาหกรรม U6 อื่น ๆ	U203 สิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในน้ำ U601 สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ U602 สนามกอล์ฟ U603 สุสาน, ป่าช้า U604 ศูนย์อพยพ
A พื้นที่เกษตรกรรม 	A1 นาข้าว A2 พืชไร่ A3 ไม้ยืนต้น A4 ไม้ผล A5 พืชสวน A6 ไร่มวนเวียน A7 พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์ และ/หรือโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ A8 พืชน้ำ A9 สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ A0 เกษตรผสมผสาน/ ไร่นาสวนผสม	
F พื้นที่ป่าไม้ 	F1 ป่าไม่ผลัดใบ F2 ป่าผลัดใบ F3 สวนป่า	F100 ป่าไม่ผลัดใบอุทยาน F105 ป่าพรุหรือป่าบึง F106 ป่าชายเลน F107 ป่าชายหาด F200 ป่าผลัดใบอุทยาน F3G สวนป่าของรัฐ F3P สวนป่าเอกชน

สัญลักษณ์การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

ระดับ ๑ ● ○ ○	ระดับ ๒ ● ● ○	ระดับ ๓ ● ● ●
W พื้นที่แหล่งน้ำ 	W1 แหล่งน้ำธรรมชาติ W2 แหล่งน้ำสร้างขึ้น	
M พื้นที่เปิดเตล็ด 	M1 พุ่มหญ้าธรรมชาติ/ไม้พุ่ม M2 พื้นที่ลุ่ม M3 เหมือนแร่, บ่อขุด M4 อื่น ๆ	M401 นาเกลือ M402 สันทราย/หาดทราย M403 ที่หินโผล่ M404 ที่ทิ้งขยะ M405 พื้นที่แผ้วถาง M406 พื้นที่แผ้วถาง

หมายเหตุ * หน่วยงานผู้อ่านแปลฯ สามารถลงรายละเอียดประกอบสัญลักษณ์ภายใต้เครื่องหมายวงเล็บต่อท้ายสัญลักษณ์

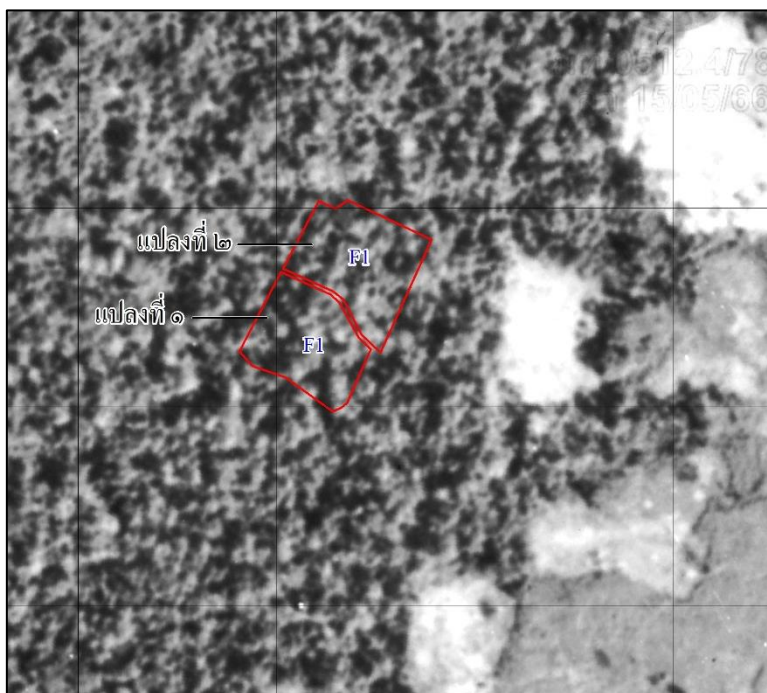

บทที่ ๕ กรณีตัวอย่าง

๑. กรณีอ่านแปลภาพถ่ายเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาการขออนุญาตที่ดิน ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

กรณีตัวอย่าง บริเวณที่ขออนุญาตที่ดิน จากหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ WWS
ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๖

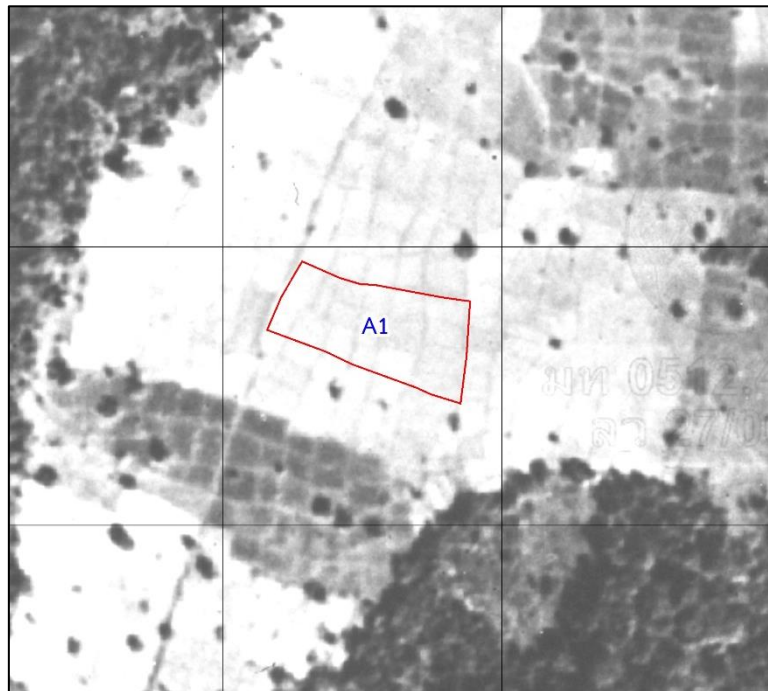
ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ **ป่าไม่ผลัดใบ (F1)** ลักษณะวัตถุในภาพถ่ายทางอากาศจะมองเห็นเป็นสีเทาเข้ม ถึงสีดำ เนื้อภาพค่อนข้างหยาบ หากมองด้วยกล้องมองภาพสามมิติจะไม่สามารถมองเห็นถึงพื้นดินด้านล่างได้ เนื่องจากความหนาแน่นของต้นไม้ ซึ่งมีความหลากหลายของชนิดพันธุ์ต้นไม้ที่มีระดับความสูง ขนาดเรือนยอดที่แตกต่างกัน

กรณีตัวอย่าง บริเวณที่ขออนุญาตที่ดิน จากหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑)
ตำบลกระแซง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ WWS
ตำบลกระแซง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๗

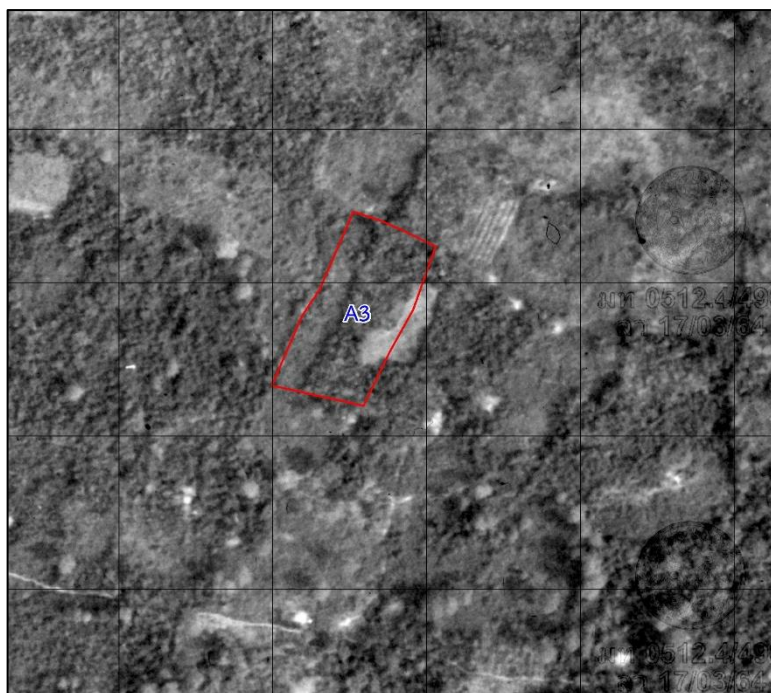

ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ **นาข้าว (A1)** ปรากฏเป็นสีเทาสว่าง
ค่อนข้างขาว สีเทาอ่อน ถึงสีเทาเข้ม รูปร่างเป็นตารางสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดเล็ก ๆ

กรณีตัวอย่าง บริเวณที่ขออนุญาตที่ดิน จากหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑)
ตำบลทุ่งเตาใหม่ อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ VAP 61
ตำบลทุ่งเตาใหม่ อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ **ไม้ยืนต้น (A3)** ปรากฏเป็นเป็นสีทึบ
ปนเทา ถึงสีเทาเข้ม รูปแบบทรงพุ่มเรียงตัวกันเป็นระเบียบ บางพื้นที่สามารถเห็น
ระยะระหว่างแถวชัดเจน มีความสูงขนาดวงเวียนสอดคล้องกัน เนื้อภาพละเอียด
กว่าเมื่อเทียบกับป่าทั่วไป

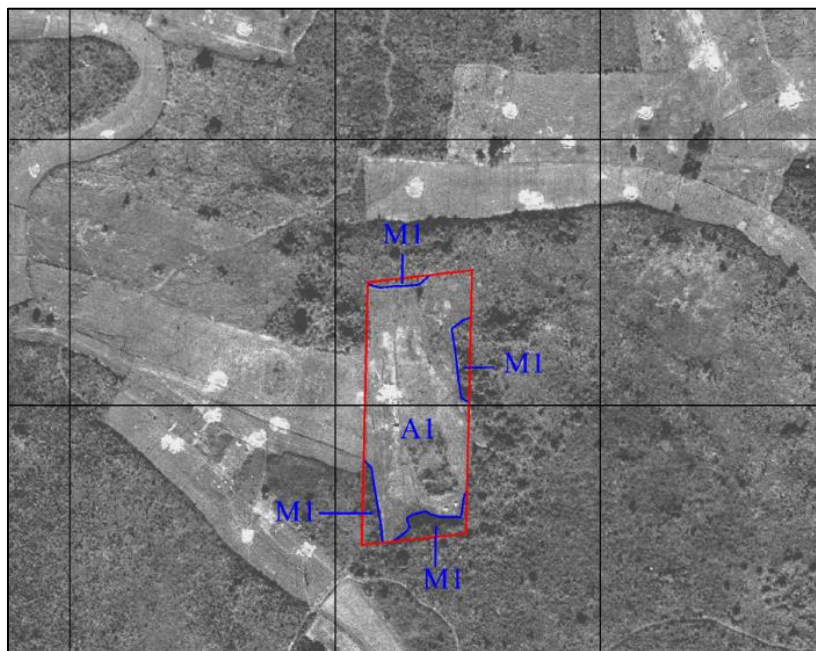

๒. กรณีอ่านแปลภาพถ่ายเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๙๗ (กรณีปรากฏว่าที่ดินที่ขอกออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์มีอาณาเขตคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ ให้ตรวจสอบตามมาตรา ๕๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน)

กรณีตัวอย่าง บริเวณที่ขอกออกโฉนดที่ดิน ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ จากหลักฐาน น.ส. ๓ ตำบลนางแล อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ N.S. 3
ตำบลนางแล อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๙

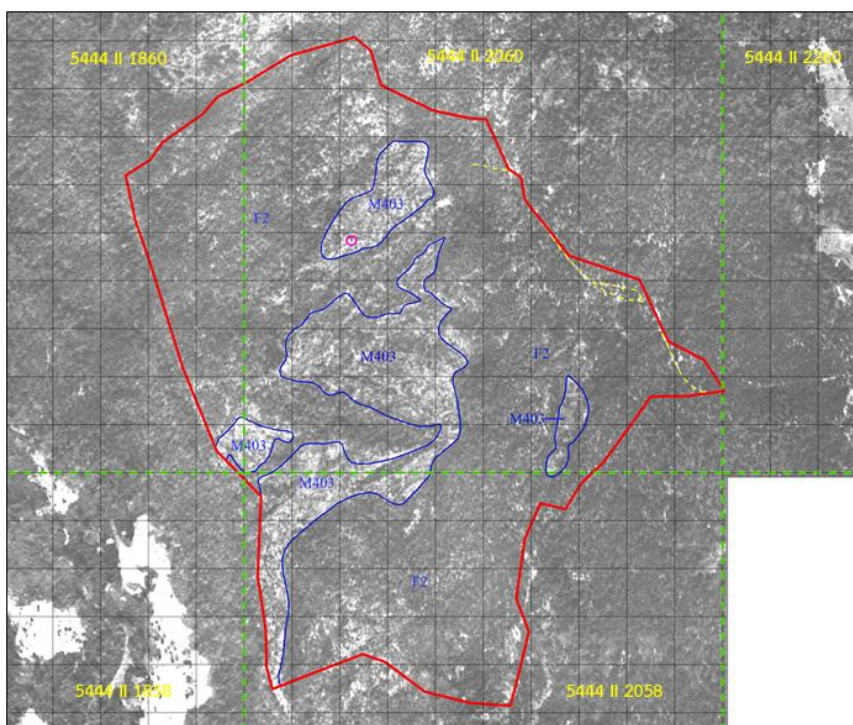
ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ **ทุ่งหญ้าธรรมชาติ/ไม้พุ่ม (M1)** ปรากฏลักษณะเป็นพื้นที่ที่ถูกปกคลุมด้วยหญ้า ไม้ล้มลุก หรือไม้พุ่มที่ขึ้นปะปนกระจายทั่วพื้นที่แบบไม่เป็นระเบียบ ในภาพถ่ายทางอากาศเห็นเป็นสีเทา ถึงสีเทาเข้ม **นาข้าว (A1)** ปรากฏเป็นสีทาสว่างค่อนข้างขาว สีเทาอ่อน ถึงสีเทาเข้ม รูปร่างเป็นตารางสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดเล็ก ๆ

๓. กรณีอ่านแปลภาพถ่ายเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาการออกโฉนดที่ดิน ตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๖๖

กรณีตัวอย่าง บริเวณที่ขออนุญาตที่ดิน โดยหลักฐานหนังสือรับรองสภาพวัดและทะเบียนประวัติวัด ตำบลเมืองพาน อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ WWS
ตำบลเมืองพาน อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๗

ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ **ป่าผลัดใบ (F2)** ลักษณะวัตถุในภาพถ่ายทางอากาศจะมองเห็นเป็นสีเทาเข้ม ถึงสีดำ เนื้อภาพค่อนข้างหยาบ หากมองด้วยกล้องมองภาพถ่ายทางอากาศ ๓ มิติ จะสามารถมองเห็นถึงพื้นดินด้านล่างได้ มีความหลากหลายของชนิดพันธุ์ต้นไม้ที่มีระดับความสูง ขนาดเรือนยอดที่แตกต่างกัน **ที่หินโงง (M403)** ลักษณะวัตถุในภาพถ่ายทางอากาศจะมองเห็นเป็นสีขาว ถึงสีเทา เนื้อภาพค่อนข้างหยาบ ปรากฏปะปนอยู่ใต้ต้นไม้ พื้นที่เจริญ (วงกลม) ลักษณะวัตถุในภาพถ่ายทางอากาศจะมองเห็นเป็นสีขาว ถึงสีเทา ปรากฏรูปร่างทรงเรขาคณิต มีความสูงและเงา

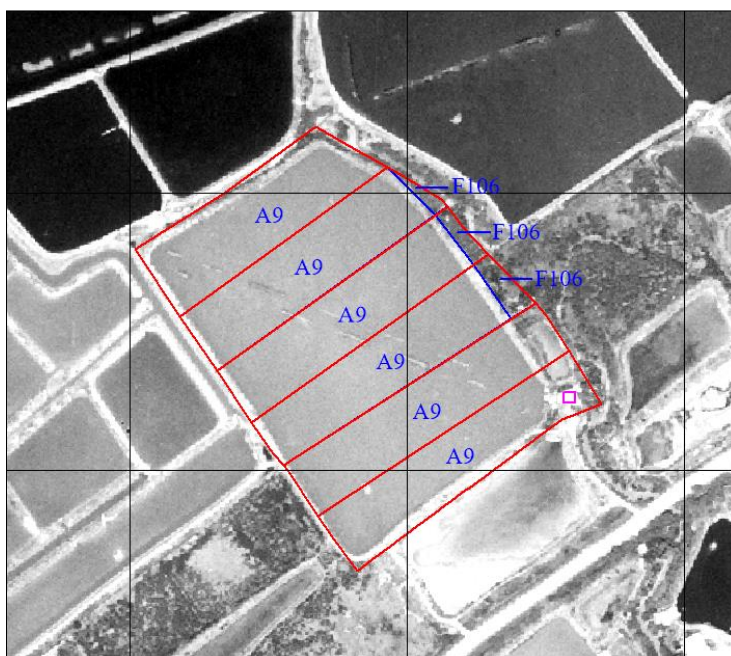

๔. กรณีอ่านแปลภาพถ่ายเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาการออกโฉนดที่ดิน โดยใช้หลักฐาน ส.ค. ๑ ตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรอง การทำประโยชน์ตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) พ.ศ. ๒๕๖๖

กรณีตัวอย่าง บริเวณที่ขออนุญาตที่ดิน จากหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ตำบลปากนคร อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ WWS
ตำบลปากนคร อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๖

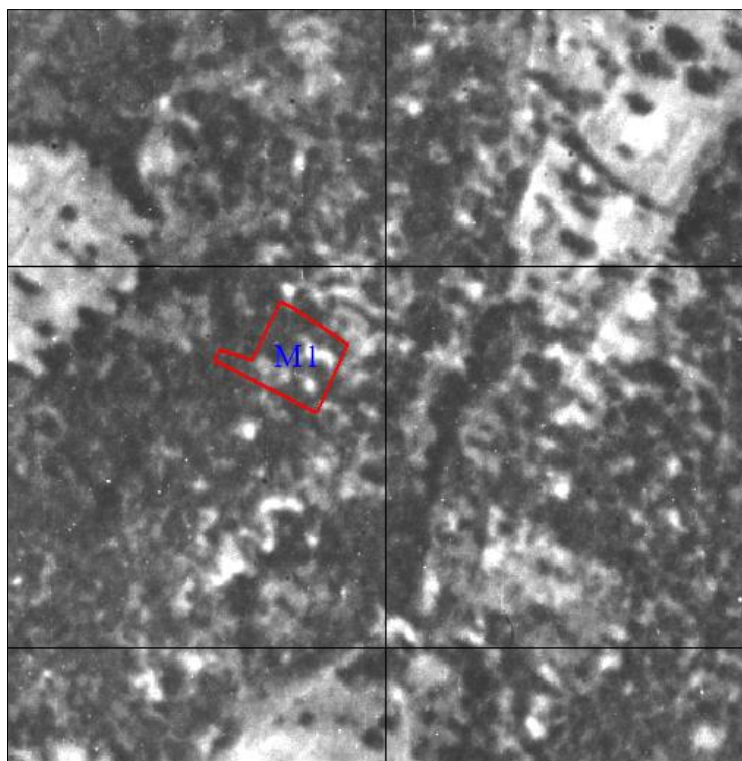

ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ **สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9)** ปรากฏ ลักษณะเป็นรูปทรงเรขาคณิตแบบสี่เหลี่ยม วงกลมหรือรูปแบบอื่น ๆ ซึ่งเป็นป่อบ ขนาดต่าง ๆ ที่มีการสะท้อนน้ำเป็นสีเทา ถึงสีดำ **ป่าชายเลน (F106)** ลักษณะ โดยทั่วไปของทรงพุ่มมีขนาดเล็กหยาบ ค่อนข้างเรียบ จากภาพถ่ายทางอากาศ จะปรากฏเป็นสีเทาและสีเทาเข้มบริเวณบางส่วนของพื้นที่ A9 ปรากฏสิ่งปลูกสร้าง โรงเรือน

กรณีตัวอย่าง บริเวณที่ขออนุญาตที่ดิน จากหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑)
ตำบลเมืองแคน อำเภอรามไทร จังหวัดศรีสะเกษ

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ WWS
ตำบลเมืองแคน อำเภอรามไทร จังหวัดศรีสะเกษ
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๗

ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ **ทุ่งหญ้าธรรมชาติ/ไม้พุ่ม (M1)** ปรากฏ
ลักษณะเป็นพื้นที่ที่ถูกปกคลุมด้วยหญ้า ไม้ล้มลุก หรือไม้พุ่มที่ขึ้นปะปนกระจายทั่ว
พื้นที่แบบไม่เป็นระเบียบ ในภาพถ่ายทางอากาศเห็นเป็นสีเทาขาว ถึงสีเทาเข้ม

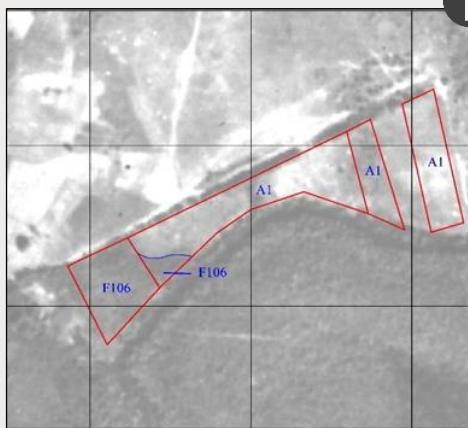

๕.กรณีอ่านแปลภาพถ่ายเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในเขตป่าชายเลน

กรณีตัวอย่าง บริเวณที่ขออนุญาตที่ดิน จากหลักฐาน น.ส. ๓ ก. ตำบลท่าพริก อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ WWS
ตำบลท่าพริก อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๖

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ LTP
ตำบลท่าพริก อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๓

ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่

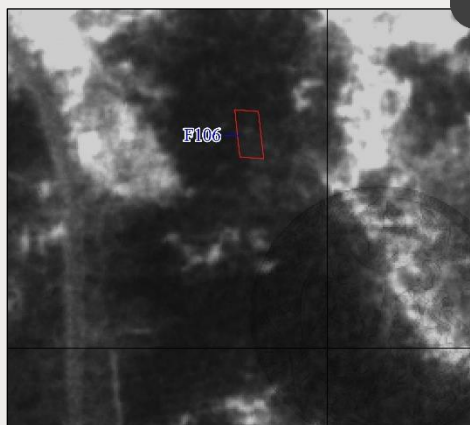
1 ป่าชายเลน (F106) ลักษณะโดยทั่วไปของทรงพุ่มมีขนาดเล็กหยาบ จากภาพถ่ายทางอากาศจะปรากฏเป็นสีเทาและสีเทาเข้ม **นาข้าว (A1)** ปรากฏเป็น สีเทาสว่างค่อนข้างขาว สีเทาอ่อน ถึงสีเทาเข้ม ค่อนข้างเรียบ รูปร่างเป็นตาราง สี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดเล็ก ๆ

2 ป่าชายเลน (F106) ลักษณะโดยทั่วไปของทรงพุ่มมีขนาดเล็กหยาบ จากภาพถ่ายทางอากาศจะปรากฏเป็นสีเทาและสีเทาเข้ม **นาข้าว (A1)** ปรากฏเป็น สีเทาสว่างค่อนข้างขาว สีเทาอ่อน ถึงสีเทาเข้ม ค่อนข้างเรียบ รูปร่างเป็นตาราง สี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดเล็ก ๆ

กรณีตัวอย่าง บริเวณที่ขออนุญาตที่ดิน จากหลักฐานหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ข.)
ตำบลท่าไร่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ VAP 61
ตำบลท่าไร่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช
จังหวัดนครศรีธรรมราช
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๙

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ
MAP REVISION
ตำบลท่าไร่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช
จังหวัดนครศรีธรรมราช
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๖

ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่

- 1 ป่าชายเลน (F106) ลักษณะโดยทั่วไปของทรงพุ่มมีขนาดเล็กหยาบ
ถึงค่อนข้างเรียบ จากภาพถ่ายทางอากาศจะปรากฏเป็นสีเทาและสีเทาเข้ม
- 2 บ้าน/หมู่บ้าน (U2) มีการสะท้อนของหน้าดิน ทำให้มองเห็นสีขาว
ถึงสีเทา บริเวณนี้พบโรงเรือน และสิ่งปลูกสร้าง

บทที่ ๖ สารพันปัญหา

๑.

กรมที่ดินได้มีการวางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขอใช้ผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ โดยจะพิจารณาดำเนินการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศให้ได้ในกรณีใด

การอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ กรมที่ดินจะดำเนินการให้ในกรณีที่มีกฎหมายและระเบียบกำหนดไว้ชัดเจนแล้ว ประกอบด้วย

๑. มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗

๓. ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๖๖

๔. ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินที่ขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) พ.ศ. ๒๕๖๖

ที่มาของคำตอบ หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๑๒๙๗๙ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗
เรื่อง การขอใช้ผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๒.

จงอธิบายความหมายของคำว่า “การอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ”
(Aerial Photo Interpretation)

“การอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ” (Aerial Photo Interpretation) หมายถึง ขั้นตอน
ที่ผู้ใช้ภาพถ่ายต้องการรู้ให้ลึกซึ้งกว่าการอ่านภาพ ในขั้นตอนนี้ผู้ใช้ต้องการทราบถึง ความหมายของสิ่งที่
เห็นในภาพ ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๑) การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการวิเคราะห์รายละเอียดจากในภาพ โดยให้มีความสัมพันธ์
กับวัตถุประสงค์ของงานนั้น ๆ แล้วทำการกันขอบเขตของสิ่งที่เหมือนกันบนภาพถ่ายตามสัญลักษณ์
ที่ได้กำหนดไว้ ตามหลักการและองค์ประกอบการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ เช่น ขนาด สี
รูปร่าง เงา ความเชื่อมโยง เป็นต้น

๒) การจำแนก (Classification) เป็นการเปรียบเทียบแต่ละหน่วยที่ทำการกันขอบเขต
ในเชิงลึก เป็นลำดับขั้นตอนถัดจากการวิเคราะห์ อย่างไรก็ตาม เมื่อสิ่งที่จะศึกษาเห็นได้ไม่ชัดเจน
ในภาพ ผู้อ่านแปลฯ จำเป็นต้องดำเนินการสำรวจพื้นที่จริง (Ground Survey)

๓) การลงความเห็นโดยพิจารณาจากเหตุผล (Deduction) เป็นขั้นที่เกี่ยวข้องกับการรวมเอา
การสังเกตจากภาพถ่ายทางอากาศ และความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อให้ได้มา
ซึ่งข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้จากภาพถ่ายเพียงอย่างเดียว

ที่มาของคำตอบ หนังสือ “ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงาน อ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ”
สำนักเทคโนโลยีทำแผนที่ กองฝึกอบรม กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

๓.

เอกสารที่ใช้ประกอบในการขอใช้ผลการอ่าน แพล ทีความภาพถ่ายทางอากาศ มีอะไรบ้าง

การขอใช้ผลการอ่าน แพล ทีความภาพถ่ายทางอากาศ จะต้องมีส่วนเอกสารที่มีความชัดเจน พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องทุกฉบับให้กรมที่ดิน ดังนี้

๑. คำขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

๒. หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน เช่น หลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ใบจอง ใบเหี่ยบบ ย่ำ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓, น.ส. ๓ ก., น.ส. ๓ ข) หนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค. ๓, กสน. ๕) ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ เป็นต้น

๓. รายงานผลการรังวัด (ร.ว. ๓ ก.)

๔. รูปแผนที่ (ร.ว. ๙) ที่ใช้สำหรับการลงระวางแผนที่ฉบับฝ่ายควบคุมและรักษา หลักฐานที่ดินพร้อมแสดงค่าพิกัดส่วนย่อยของระวางแผนที่ที่ต้องการ

๕. สำเนาระวางแผนที่แผ่นพิมพ์เฉพาะบริเวณที่ได้มีการลงที่หมายตำแหน่งรูปแปลงที่ดิน ตามคำขอ โดยระบุพิกัด ยู ที เอ็ม ของจุดตัดเส้นกริดมุมล่างด้านซ้ายและมุมบนด้านขวา ที่ครอบคลุมแปลงที่ดินดังกล่าวพร้อมชื่อระวางแผนที่และโซนของแผนที่

๖. สำเนาระวางแผนที่ภาพถ่าย/รูปถ่ายทางอากาศเชิงเลข (DMC) เฉพาะบริเวณที่ได้มีการลงที่หมายตำแหน่งรูปแปลงที่ดินที่ต้องการตามลดทลายในรูปถ่าย พร้อมแสดงค่าพิกัดจาก ส่วนย่อยของระวางแผนที่ให้ชัดเจน เช่นเดียวกับข้อ (๕) (กรณีงานแผนที่ชั้น ๒)

๗. สำเนาแบบคำนวณเนื้อที่ (ร.ว. ๒๕ จ.)

๘. สำเนาเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ที่มาของคำตอบ : หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๒๒๔๐๑ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๗
เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจการขอใช้ผลการอ่าน แพล ทีความภาพถ่ายทางอากาศ

๔.

ข้อมูลใดสามารถนำมาใช้อ้างอิงตำแหน่งรูปแบบที่ดินสำหรับการอ่าน แปล
ตีความ ภาพถ่ายทางอากาศ

เอกสารสำเนาแบบคำนวณเนื้อที่ (ร.ว. ๒๕ จ) และสำเนารูปแผนที่กระดาชบาง (ร.ว. ๙) พร้อมแสดง
ค่าพิกัดสามารถนำมาใช้อ้างอิงตำแหน่งรูปแบบที่ดินได้

ที่มาของคำตอบ : เอกสารสำเนาแบบคำนวณเนื้อที่ (ร.ว. ๒๕ จ) และสำเนารูปแผนที่กระดาชบาง (ร.ว. ๙)
ของกรมที่ดิน

๕.

การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use Classification) ของกรมที่ดิน
อ้างอิงสัญลักษณ์การใช้ประโยชน์ที่ดินจากที่ใด

สัญลักษณ์ที่ใช้ในรายงานผลการอ่านแปลฯ ใช้ตามสัญลักษณ์การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน
ของคณะกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ของ สคทช.

ที่มาของคำตอบ หนังสือ “ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงานอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ”
สำนักเทคโนโลยีทำแผนที่ และกองฝึกอบรม

๖.

การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับงานอ่าน แพล ทีความภาพถ่ายทางอากาศ สามารถจำแนกได้ที่ระดับ อะไรบ้าง และการกิจการอ่าน แพล ทีความ ภาพถ่ายทางอากาศของกรมที่ดินใช้จำแนกในระดับใด

สามารถจำแนกได้ ๓ ระดับ คือ

ระดับ ๑ การจำแนกหน่วยหลัก เป็นการจำแนกประเภทการใช้ที่ดินโดยภาพรวม ทำให้ทราบว่าพื้นที่นั้นมีการทำประโยชน์หรือไม่ เช่น U พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง A พื้นที่เกษตร F พื้นที่ป่า

ระดับ ๒ การจำแนกหน่วยรอง เป็นการจำแนกรายละเอียดการใช้ประโยชน์ จากหน่วยหลัก ทำให้ทราบถึงลักษณะการใช้ประโยชน์หรือไม่ทำประโยชน์ของพื้นที่นั้น เช่น A1 นาข้าว A2 พืชไร่ A3 ไม้ยืนต้น

ระดับ ๓ การจำแนกหน่วยย่อย เป็นการจำแนกลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินในเชิงลึกของพื้นที่ ว่าทำประโยชน์หรือไม่และเป็นการทำประโยชน์ประเภทใด โดยจำแนกแยกย่อยจากระดับ ๒ เช่น M401 นาเกลือ M402 หาดทราย M403 ที่หินโผล่

สำหรับภารกิจกิจการอ่าน แพล ทีความภาพถ่ายทางอากาศของกรมที่ดิน ใช้จำแนกในระดับ ๒ และระดับ ๓

ที่มาของคำตอบ หนังสือ “ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงาน อ่าน แพล ทีความภาพถ่ายทางอากาศ” สำนักเทคโนโลยีทำแผนที่ กองฝึกอบรม กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

๗.

ภาพถ่ายทางอากาศที่ใช้ในการกิจ เพื่อการอ่าน แพล และตีความภาพถ่ายทางอากาศ ของกองเทคโนโลยีทำแผนที่ กรมที่ดิน ที่สามารถมองเห็นภาพสามมิติเรียกว่าอะไร และมีขนาดของภาพถ่ายๆ ขนาดเท่าไร

ภาพถ่ายทางอากาศที่ใช้ในการกิจฯ ของกองเทคโนโลยีทำแผนที่ ที่สามารถมองเห็นภาพสามมิติเรียกว่า ภาพคู่ซ้อน และมีขนาดของภาพถ่าย ๙ นิ้ว x ๙ นิ้ว หรือ ๒๓ ซม. X ๒๓ ซม.

ที่มาของคำตอบ

๑. หนังสือ “หลักเบื้องต้นของการสำรวจด้วยภาพถ่าย Photogrammetry” แปลโดย อ.วิชา จิวาลัย และปรีชา ธีระวัฒนะสวัสดิ์
๒. หนังสือ “ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงานอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ” สำนักเทคโนโลยีทำแผนที่ และกองฝึกอบรม

๘.

ความสามารถในการอ่าน แพล ดีความภาพถ่ายทางอากาศของผู้ปฏิบัติงาน จะดีมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ปัจจัยดังกล่าวนี้ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

๑. ความคมชัดของภาพ คือ ชนิดของฟิล์มที่ใช้ มาตรฐานของภาพถ่ายทางอากาศ เลนส์ของกล้องถ่ายภาพทางอากาศ และฤดูกาลที่ถ่ายภาพทางอากาศ

๒. ความรู้ และประสบการณ์ของผู้อ่าน แพล ดีความภาพถ่ายทางอากาศ ภาพถ่ายทางอากาศ ประกอบด้วยข้อมูลด้านต่าง ๆ มากมาย เช่น ข้อมูลทางธรณีวิทยา ภูมิสังฐาน ป่าไม้ ดิน พืชพรรณต่าง ๆ ดังนั้น ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ จะนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการอ่าน แพล ดีความภาพถ่ายทางอากาศได้ดี

๓. ความรู้ ความคุ้นเคยในสภาพท้องถิ่นที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศ ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ตีความภาพถ่ายทางอากาศได้ดี และถูกต้อง คือ ความรู้ ความคุ้นเคยในสภาพท้องถิ่น ที่ปรากฏบนภาพถ่ายทางอากาศ

ที่มาของคำตอบ หนังสือ “ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงาน อ่าน แพล ดีความภาพถ่ายทางอากาศ”
สำนักเทคโนโลยีทำแผนที่ กองฝึกอบรม กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

๙.

เหตุใดสี (Tone) ที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศจึงมีความแตกต่างกัน

วัตถุหรือรายละเอียดต่าง ๆ บนพื้นผิวภูมิประเทศมีคุณลักษณะต่างกัน ทำให้ความสามารถในการสะท้อนแสงของวัตถุแตกต่างกัน โดยทั่วไปวัตถุที่สะท้อนแสงมากจะปรากฏในภาพถ่ายฯ เป็นสีขาว ส่วนวัตถุที่ดูดกลืนแสงจะปรากฏเป็นสีดำในภาพถ่ายฯ

ที่มาของคำตอบ เอกสารประกอบการสอนรายวิชา การอ่านแผนที่และภาพถ่ายทางอากาศ (Map and Photo Reading) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

๑๐.

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ WWS (พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๙) มีการบิน
ถ่ายภาพครอบคลุมพื้นที่บริเวณใดบ้าง

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ WWS บินถ่ายในบริเวณพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ภาคกลาง ถึงตอนเหนือของจังหวัดชุมพร

ที่มาของคำตอบ กองแผนที่และโครงการ กรมแผนที่ทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

ดุษฐ์ ชาญลิขิต. เอกสารประกอบการบรรยาย โครงการฝึกอบรมหลักสูตร การอ่าน แปล และ ตีความ
ภาพถ่ายทางอากาศ. วันที่ 8 -12 กันยายน 2546. กรุงเทพมหานคร: กรมที่ดิน
สำนักเทคโนโลยีทำแผนที่. 2546.

ธงชัย จารุพัฒน์. เอกสารประกอบการบรรยายวิชา ENID: 601 Introduction to Mathematics
and Science หลักการแปลตีความภาพถ่ายทางอากาศและภาพถ่ายดาวเทียม.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์.
2537.

ธวัช บุรีรักษ์ และบัญชา คูเจริญไพบูรณ์. การแปลความหมายในแผนที่และภาพถ่ายทางอากาศ.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: อักษรวัฒนา. 2538.

พินิจ ถาวรกุล. การอ่านแผนที่และรูปถ่ายทางอากาศ. กรุงเทพมหานคร: กรมแผนที่ทหาร. 2523.

ไพศาล กลีวัฒน์. การทำแผนที่จากรูปถ่ายทางอากาศ. นนทบุรี: กระทรวงมหาดไทย กรมที่ดิน. 2532.
(กรมที่ดินจัดพิมพ์เนื่องวโรกาสสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี
ทรงประกอบพิธีเปิดอาคารรังวัดและทำแผนที่ กรมที่ดิน วันพฤหัสบดีที่ 8 มิถุนายน
พ.ศ. 2532)

วันทนี ศรีรัฐ. การแปลภาพถ่าย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาภูมิศาสตร์. 2534.

สรศักดิ์ กลิ่นดาว. การอ่านแผนที่และตีความรูปถ่ายทางอากาศ. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
2531.

สำนักคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จากห้วงอวกาศสู่พื้นแผ่นดินไทย. กรุงเทพมหานคร:
กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน 2534.

පාඨකයා.

กฎหมาย ระบบและมาตรการที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน-ประมวลกฎหมายที่ดิน

๑.๑ มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

๑.๒ มาตรา ๕๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. กฎกระทรวง

กฎกระทรวงฉบับ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๗

๓. ระบบบกรมที่ดิน

๓.๑ ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีที่ดินที่มีอาณาเขตคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๖๖

๓.๒ ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินที่ขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) พ.ศ. ๒๕๖๖

จ. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน-ประมวลกฎหมายที่ดิน

๑.๑ มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑)
พ.ศ. ๑๕๕๑

๑.๒ มาตรา ๕๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๕ ก หน้า ๕๐
ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑)
พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑
เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน
(ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑”

หน้า ๕๑
เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๕ ก ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๓ มาตรา ๖ และมาตรา ๗ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕/๑ ให้ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๕ เสียค่าตอบแทนเป็นรายปีให้แก่เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งที่ดินที่ได้รับอนุญาตตั้งอยู่ ยกเว้นองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งนี้ ตามวิธีการและอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น แต่ต้องไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดแบ่งค่าตอบแทนที่ได้รับตามวรรคหนึ่ง ให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดในอัตราร้อยละสี่สิบของค่าตอบแทนที่ได้รับภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับ เพื่อเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และให้ค่าตอบแทนส่วนที่เหลือตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดินที่ได้รับอนุญาตตั้งอยู่ ในกรณีที่ที่ดินดังกล่าวไม่ได้ตั้งอยู่ในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ค่าตอบแทนที่ได้รับตามวรรคหนึ่ง ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นทั้งหมด”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๖ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๖ ภายใต้งบประมาณ ๕๖/๑ แบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการออกใบจอง หนังสือรับรองการทำประโยชน์ ใบได้สวนหรือโฉนดที่ดิน รวมทั้งใบแทนของหนังสือดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

“มาตรา ๕๖/๑ การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ถ้าเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเขาวงหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐที่มีระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศหรือระวางรูปถ่ายทางอากาศ พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกให้ได้ต่อเมื่อตรวจสอบกับระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศหรือระวางรูปถ่ายทางอากาศฉบับที่ทำขึ้นก่อนสุดเท่าที่ทางราชการมีอยู่แล้วว่าเป็นที่ดินที่สามารถ

ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ หรือตรวจสอบด้วยวิธีอื่น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๑ เมื่อความปรากฏว่าได้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ หรือจดทะเบียนเอกสารรายการจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่ผู้ใดโดยคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ซึ่งดำรงตำแหน่งรองอธิบดีหรือผู้ตรวจราชการกรมที่ดินมีอำนาจหน้าที่สั่งเพิกถอนหรือแก้ไขได้

ก่อนที่จะดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ตั้งคณะกรรมการสอบสวนชั้นคณะหนึ่ง โดยมีอำนาจเรียกโฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ เอกสารที่ได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เอกสารที่ได้จดทะเบียนรายการจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์ หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องมาพิจารณา พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบเพื่อให้โอกาสคัดค้าน ถ้าไม่คัดค้านภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ให้ถือว่าไม่มีการคัดค้าน

คณะกรรมการสอบสวนการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ออกโดยคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย อย่างน้อยต้องมีเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองและตัวแทนคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่เป็นกรรมการ

การสอบสวนตามวรรคสองต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จและส่งให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายตามวรรคหนึ่งภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ได้มีคำสั่งให้ทำการสอบสวนในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้คณะกรรมการสอบสวนรายงานเหตุที่ทำให้การสอบสวนไม่แล้วเสร็จต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายตามวรรคหนึ่งเพื่อขอขยายระยะเวลาการสอบสวน โดยให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายตามวรรคหนึ่งสั่งขยายระยะเวลาดำเนินการได้ตามความจำเป็นแต่ไม่เกินหกสิบวัน

ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายตามวรรคหนึ่งพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่ได้รับรายงานการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวนตามวรรคสี่ เมื่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายตามวรรคหนึ่งพิจารณาประการใดแล้ว ก็ให้ดำเนินการไปตามนั้น

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๕ ก หน้า ๕๓
ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

การดำเนินการเพิกถอนหรือแก้ไขตามความในมาตรานี้ ถ้าไม่ได้โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์มา ให้ถือว่าโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์นั้นสูญหาย และให้เจ้าพนักงานที่ดินออกใบแทนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเพื่อดำเนินการต่อไป

ถ้ามีการตลาดเคลื่อนเนื่องจากเขียนหรือพิมพ์ข้อความผิดพลาดโดยมีหลักฐานชัดเจนและผู้มีส่วนได้เสียยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว ให้เจ้าพนักงานที่ดินมีอำนาจหน้าที่แก้ไขให้ถูกต้องได้

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดให้เพิกถอนหรือแก้ไขอย่างใดแล้ว ให้เจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นตามวิธีการที่อธิบดีกำหนด

การตั้งคณะกรรมการสอบสวน การสอบสวน การแจ้งผู้มีส่วนได้เสียเพื่อให้โอกาสคัดค้าน และการพิจารณาเพิกถอนหรือแก้ไข ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑ ให้ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๕ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เสียค่าตอบแทนตามมาตรา ๕ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ จนกว่าการอนุญาตจะสิ้นสุดลง

มาตรา ๘ ให้ผู้ซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน และยังมีคำขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ นำหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินนั้นมาขึ้นคำขอเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อได้รับคำขอและหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามประมวลกฎหมายที่ดินต่อไป

เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง หากมีผู้นำหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินมาขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้ได้ต่อเมื่อศาลยุติธรรมได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดว่าผู้นั้นเป็นผู้ซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ

ในการพิจารณาของศาลตามวรรคสาม ให้ศาลแจ้งให้กรมที่ดินทราบ และให้กรมที่ดินตรวจสอบกับระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศหรือระวางรูปถ่ายทางอากาศฉบับที่ทำขึ้นก่อนสุดเท่าที่ทางราชการมีอยู่ พร้อมทั้งทำความเข้าใจเสนอต่อศาลว่า ผู้นั้นได้ครอบครองหรือทำประโยชน์ในที่ดินนั้น

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๕ ก

หน้า ๕๔
ราชกิจจานุเบกษา

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

โดยชอบด้วยกฎหมายก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับหรือไม่ เพื่อประกอบการพิจารณาของศาล ความเห็นดังกล่าวให้เสนอต่อศาลภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งจากศาล เว้นแต่ศาลจะขยายระยะเวลาเป็นอย่างอื่น

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ผู้ครอบครองที่ดินตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินต่อเนื่องมาจากบุคคลดังกล่าวด้วย

มาตรา ๕ ให้อธิบดีกรมที่ดินทำการสำรวจ ตรวจสอบหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน และตำแหน่งที่ดินตามหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินที่มีอยู่จริงกับทะเบียนการครอบครองที่ดิน ระวางแผนที่หรือระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศหรือระวางรูปถ่ายทางอากาศ ว่าที่ดินที่มีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินนั้น ได้มีการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ไปแล้วหรือไม่ ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากพบว่าที่ดินแปลงใดได้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ไปแล้ว ให้จำหน่ายหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินนั้นเสีย

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หน้า ๕๕
เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๕ ก ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดและจัดเก็บค่าตอบแทนตามมาตรา ๕ ทวิ บทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน และบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขเกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ หรือการจดทะเบียนเอกสารรายการจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์โดยคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันกับสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เทศบาลองค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งที่ดินที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๕ ตั้งอยู่ มีอำนาจกำหนดและจัดเก็บค่าตอบแทนดังกล่าวเพื่อเป็นการกระจายรายได้ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นแหล่งรายได้นั้น รวมทั้งปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยให้มีมาตรการเร่งรัดผู้มีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินมาดำเนินการเพื่อขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมให้อธิบดีกรมที่ดินหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมที่ดินมอบหมายซึ่งดำรงตำแหน่งรองอธิบดีหรือผู้ตรวจราชการกรมที่ดินเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขตามมาตรา ๖๑ เพื่อให้การดำเนินการในกรณีดังกล่าวเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และสอดคล้องกับหลักการปฏิรูประบบราชการที่มุ่งเน้นให้มีการกระจายภารกิจและกระจายอำนาจการตัดสินใจ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. กฎกระทรวง

กฎกระทรวงฉบับ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน
พ.ศ. ๒๕๔๗

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๐๕.๔/ว ๑๒๗๒๓

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน
พ.ศ. ๒๕๔๗

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้
ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งมีหลักการในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๓
(พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยกำหนดให้
สามารถนำเทคโนโลยีการขีดแนวเขตหรือถ่ายทอดแนวเขตพื้นที่อนุรักษ์ลงในระวางรูปถ่ายทางอากาศหรือ
ระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ กำหนดบทนิยามเพื่อกำหนดความหมายของคำว่า “พื้นที่อนุรักษ์” และ
“กำหนดแนวเขต” ตามกฎกระทรวงนี้เพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดิน กำหนด
กระบวนการในการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์และการตรวจสอบที่ดินของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดิน
ปรับปรุงสถานที่ในการปิดประกาศการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน การออกใบแทนหนังสือแสดงสิทธิ
ในที่ดิน และการเบิกค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดิน เพื่อให้เกิดความถูกต้องแม่นยำในการพิสูจน์
สอบสวนการทำประโยชน์ และอำนวยความสะดวกและเพิ่มความรวดเร็วแก่ประชาชนผู้ยื่นคำขอออกเอกสาร
สิทธิในที่ดิน จึงขอส่งกฎกระทรวงดังกล่าวมาเพื่อแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ศึกษาทำความเข้าใจและเตรียม
ความพร้อมล่วงหน้า หากได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วจะได้แจ้งให้ทราบอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ สามารถดู
รายละเอียดหรือดาวน์โหลดเอกสารได้ที่เว็บไซต์ของกรมที่ดิน www.dol.go.th หัวข้อ “ข่าวประชาสัมพันธ์”
หรือเว็บไซต์ของสำนักกฎหมาย www.dol.go.th/legal หัวข้อ “เผยแพร่ข่าวสาร” หรือผ่านคิวอาร์โค้ด (QR Code)
ท้ายหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชยารุ จันทร์)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๖๘๗

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๐๖๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dol.go.th

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ มาตรา ๘ และมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ และมาตรา ๕๖ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๓/๑ ในหมวด ๒ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗

“ข้อ ๓/๑ ในหมวดนี้

“พื้นที่อนุรักษ์” หมายความว่า เขตป่าสงวนแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ หรือเขตอุทยานแห่งชาติ เขตวนอุทยาน เขตสวนพฤกษศาสตร์ และเขตสวนรุกขชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า หรือเขตพื้นที่ที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี แต่ไม่หมายความรวมถึงพื้นที่ที่มีการกันออกหรือเพิกถอนออกจากพื้นที่อนุรักษ์

“กำหนดแนวเขต” หมายความว่า การขีดแนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีหรือการถ่ายทอดแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ หรือเขตอุทยานแห่งชาติ เขตวนอุทยาน เขตสวนพฤกษศาสตร์ และเขตสวนรุกขชาติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และให้ความหมายรวมถึงการแสดงแนวเขตพื้นที่อนุรักษ์ด้วยเทคโนโลยีทางด้านแผนที่”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ ๖ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ก่อนออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้ทราบมีกำหนดสามสิบวัน ประกาศนั้นให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดิน

แห่งท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ สำนักงานเขตหรือว่าการอำเภอแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ สำนักงานเทศบาล หรือที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหรือที่ทำการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษแห่งท้องที่ ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ และที่ทำการกำนันแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ แห่งละหนึ่งฉบับ”

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๐ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความ ในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ เมื่อได้พิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์แล้ว ปรากฏว่าได้มีการครอบครองและ ทำประโยชน์ตามสมควรแก่สภาพที่ดินในท้องถิ่น ตลอดจนสภาพของกิจการที่ได้ทำประโยชน์ ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ประกาศการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้ทราบมีกำหนดสามสิบวัน ประกาศนั้น ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ สำนักงานเขตหรือว่าการอำเภอ แห่งท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ สำนักงานเทศบาลหรือที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหรือที่ทำการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ และที่ทำการกำนันแห่งท้องที่ ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ แห่งละหนึ่งฉบับ

(๒) ถ้าปรากฏว่าที่ดินที่พิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ไม่อยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ และเป็นที่ดิน ที่สามารถออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ และไม่มีผู้คัดค้านภายใน กำหนดเวลาที่ประกาศตาม (๑) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้ได้

(๓) ถ้าปรากฏว่าที่ดินที่พิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์อยู่ในระวางรูปถ่ายทางอากาศที่ใช้ ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ซึ่งมีพื้นที่อนุรักษ์และยังไม่ได้กำหนดแนวเขตพื้นที่อนุรักษ์ หรือกรณี ที่กำหนดแนวเขตพื้นที่อนุรักษ์แล้ว แต่ที่ดินที่ขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์มีอาณาเขตติดต่อกับ คาบเกี่ยว หรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่ดิน เพื่อทำการตรวจสอบที่ดิน ดังนี้

(ก) ในกรณีที่ดินที่ขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ไม่มีส่วนหนึ่งส่วนใด รุกล้ำเข้าไปในเขตพื้นที่อนุรักษ์ และเป็นที่ดินที่สามารถออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ตามที่ กำหนดไว้ในข้อ ๕ และไม่มีผู้คัดค้านภายในกำหนดเวลาที่ประกาศตาม (๑) ให้รายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อทราบ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตาม (๒) ต่อไป

(ข) ในกรณีที่ดินที่ขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ มีอาณาเขตคาบเกี่ยว หรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ ให้ตรวจสอบตามมาตรา ๕๖/๑

(ค) ในกรณีผลการตรวจสอบตามมาตรา ๕๖/๑ ปรากฏว่าเป็นที่ดินที่มีการครอบครอง และทำประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายมาก่อนวันที่ทางราชการได้กำหนดให้ที่ดินนั้นเป็นพื้นที่อนุรักษ์ และไม่มีผู้คัดค้านภายในกำหนดเวลาที่ประกาศตาม (๑) ให้เสนอผลการตรวจสอบดังกล่าวต่อ ผู้ว่าราชการจังหวัดว่า เป็นผู้มีสิทธิในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ทางราชการได้กำหนดให้ที่ดินนั้นเป็นพื้นที่อนุรักษ์ และสั่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตาม (๒) ต่อไป แต่หากผลการตรวจสอบตามมาตรา ๕๖/๑

ปรากฏว่าเป็นที่ดินที่มีการครอบครองและทำประโยชน์ภายหลังวันที่ทางราชการได้กำหนดให้ที่ดินนั้นเป็นพื้นที่อนุรักษ์ ให้เสนอผลการตรวจสอบดังกล่าวและความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดว่า ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะพิจารณาออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ และสั่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

คณะกรรมการตรวจสอบที่ดินตาม (๓) ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานที่รับผิดชอบเขตพื้นที่อนุรักษ์แห่งละหนึ่งคน เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา ปลัดอำเภอซึ่งนายอำเภอท้องที่มอบหมาย และกรรมการอื่นตามที่เห็นสมควร ในกรณีที่ดินที่อนุรักษ์อาจมีการทับซ้อนกันหลายเขตพื้นที่และต่างหน่วยงานกัน ให้แต่งตั้งผู้แทนหน่วยงานที่มีการทับซ้อนกันทุกหน่วยงานเป็นกรรมการด้วย ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกข้อ ๑๑ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของข้อ ๑๕ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) ก่อนแจกโฉนดที่ดิน ให้เจ้าพนักงานที่ดินประกาศการแจกโฉนดที่ดินให้ทราบมีกำหนดสามสิบวัน ประกาศนั้นให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ สำนักงานเทศบาลหรือที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหรือที่ทำการองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ และที่ทำการกำนันแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ แห่งละหนึ่งฉบับ”

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๖ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๖ ในกรณีออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายตามมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้ผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินยื่นคำขอตามแบบ น.ส. ๑ ข. ทำยกกฎกระทรวงนี้ และให้นำข้อ ๗ (๒) ข้อ ๑๐ (๒) และ (๓) และวรรคสอง และข้อ ๑๕ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ การพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ตามข้อ ๑๐ (๓) ให้ตรวจสอบจากระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ ในกรณีที่ไม่มียะวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ ให้ตรวจสอบจากระวางแผนที่ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ ที่มีการกำหนดแนวเขตพื้นที่อนุรักษ์ไว้แล้ว

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายสืบเนื่องจากหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ที่มีการดำเนินการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ตามหมวด ๒ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ แล้วด้วย”

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของข้อ ๑๗ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ในกรณีโฉนดที่ดินเป็นอันตราหรือสูญหาย ให้เจ้าของที่ดินยื่นคำขอและให้ถ้อยคำต่อเจ้าพนักงานที่ดินโดยนำพยานหลักฐานมาให้เจ้าพนักงานที่ดินทำการสอบสวนจนเป็นที่เชื่อถือได้ และให้เจ้าพนักงานที่ดินประกาศให้ทราบมีกำหนดสามสิบวัน ประกาศนั้นให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ สำนักงานเขตหรือว่าการอำเภอแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ สำนักงานเทศบาลหรือที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหรือที่ทำการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ และที่ทำการกำนันแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ แห่งละหนึ่งฉบับ ถ้ามีผู้คัดค้านภายในเวลาที่กำหนดและนำพยานหลักฐานมาแสดง ให้เจ้าพนักงานที่ดินสอบสวนแล้วสั่งการไปตามควรแก่กรณี ถ้าไม่มีผู้คัดค้านภายในเวลาที่กำหนด ให้ออกใบแทนให้ไปตามคำขอ”

ข้อ ๘ บรรดาคำขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์และคำขอออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายที่ได้ยื่นไว้ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรืออยู่ระหว่างการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดิน ให้ดำเนินการต่อไปตามกฎหมาย ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้

คำขอตามวรรคหนึ่งที่คณะกรรมการตรวจสอบที่ดินได้ตรวจสอบที่ดินแล้ว และอยู่ระหว่างการพิจารณาของผู้ว่าราชการจังหวัด หากมีผลการตรวจสอบที่ดินไม่ครบถ้วนตามข้อ ๑๐ (๓) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งการให้มีการตรวจสอบที่ดินตามกฎหมาย ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อให้กรมที่ดินนำเทคโนโลยีการขีดแนวเขตหรือถ่ายทอดแนวเขตพื้นที่อนุรักษ์ลงในระวางรูปถ่ายทางอากาศหรือระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศเพื่อนำมาใช้ในการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ได้ รวมทั้งกำหนดกระบวนการในการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์และการตรวจสอบที่ดินให้เหมาะสมแก่สภาพการณ์ในปัจจุบันกับเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบความทับซ้อนของที่ดินที่ขอเอกสารสิทธิกับพื้นที่อนุรักษ์ให้ครบถ้วน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความถูกต้องแม่นยำในการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ และอำนวยความสะดวกและเพิ่มความเร็วแก่ประชาชนผู้ยื่นคำขอออกเอกสารสิทธิในที่ดิน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๐๕๑๑๕

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การดำเนินการของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๗

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- อ้างถึง ๑. หนังสือกรมที่ดินที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๑๖๓๙๘ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๕
๒. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๒๒๓๔๐ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๖
๓. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๑๑๑๖๐ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๗

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดิน
๒. ตัวอย่างบันทึกรายงานผลการตรวจสอบที่ดินของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดิน
๓. หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๘/๑๖๑ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมที่ดินได้วางแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการตรวจสอบที่ดินในเขตป่าไม้ โดยคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินซึ่งแต่งตั้งขึ้นโดยผู้ว่าราชการจังหวัดตามข้อ ๑๐ (๓) และข้อ ๑๑ ประกอบกับข้อ ๑๖ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในเขตป่าไม้ ซึ่งต้องมีการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๕๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๐ (๓) และข้อ ๑๑ ประกอบกับข้อ ๑๖ ซึ่งกรมที่ดินได้วางแนวทางปฏิบัติไว้ตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น โดยที่ปัจจุบันกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับยกเลิกความในข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๖ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) โดยแก้ไขเพิ่มเติมการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ และตรวจสอบที่ดิน กรณีที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์อยู่ในระวางรูปถ่ายทางอากาศ ที่ใช้ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือระวางแผนที่เพื่อการออกโฉนดที่ดินซึ่งมีพื้นที่อนุรักษ์และยังไม่ได้กำหนดแนวเขตพื้นที่อนุรักษ์ หรือกรณีที่กำหนดแนวเขตพื้นที่อนุรักษ์แล้ว แต่ที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์มีอาณาเขตติดต่อกับเขตป่า หรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินเพื่อทำการตรวจสอบที่ดิน หากปรากฏว่าที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือ

/หนังสือ...

-๒-

หนังสือรับรองการทำประโยชน์มีอาณาเขตคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ ให้ตรวจสอบตามมาตรา ๕๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และรายงานผลการตรวจสอบต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาสั่งการแล้วแต่กรณี จึงได้ยกเลิกหนังสือกรมที่ดินที่อ้างถึง ๑-๓ และเพื่อให้การดำเนินการของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินตามกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งมุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ และได้รับการอำนวยความสะดวกในการบริการที่ดีจากราชการ ประกอบกับคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็นตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๘/๑๖๑ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ แจ้งเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ว่า กฎกระทรวงฉบับนี้เป็นการกำหนดกระบวนการในการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ และตรวจสอบที่ดินให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน โดยกำหนดให้การพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์และตรวจสอบที่ดินดำเนินการโดยกรมที่ดินทั้งหมด ไม่ต้องส่งเรื่องหรือนำมติของคณะกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร. จังหวัด) มาใช้ในการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ กรมที่ดินจึงได้วางแนวทางปฏิบัติให้คณะกรรมการตรวจสอบที่ดินถือปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันและเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการให้เกิดความรวดเร็ว ซึ่งหากคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้จะต้องรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ เพื่อเป็นการกำกับดูแลการดำเนินการของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินอีกทางหนึ่ง รายละเอียดปรากฏตามแนวทางปฏิบัติที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

อนึ่ง เพื่อให้การดำเนินการตามข้อ ๘ บทเฉพาะกาลของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๗ กรณีคำขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖)ฯ ใช้บังคับ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ไม่ให้เกิดความยุ่งยากสับสนในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ และเพื่อเป็นประโยชน์แก่ประชาชนตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงขอชักชวนความเข้าใจและให้จังหวัดส่งพนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. คำขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือคำขอออกใบแทนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินซึ่งได้ดำเนินการประกาศการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือการออกใบแทนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๓๗) ครบถ้วนแล้ว ถือได้ว่าการประกาศถูกต้อง มีความสมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติซึ่งเป็นกฎที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น จึงไม่ต้องย้อนกระบวนการและขั้นตอนนั้นอีก ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป

๒. คำขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่เจ้าพนักงานที่ดินได้ลงนามในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินก่อนวันที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖)ฯ ใช้บังคับ (วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๖) ให้แจกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้แก่ผู้ขอต่อไป

๓. กรณีที่ดินมีอาณาเขตติดต่อกับคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ และอยู่ระหว่างการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการตรวจสอบที่ดิน ให้ดำเนินการตรวจสอบที่ดินให้ครบถ้วนตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้แล้ว

/๔. กรณี...

-๓-

๔. กรณีที่ดินมีอาณาเขตคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ ซึ่งคณะกรรมการตรวจพิสูจน์ที่ดิน (เดิม) ได้ดำเนินการตรวจพิสูจน์ที่ดินแล้ว และอยู่ระหว่างการพิจารณาของผู้ว่าราชการจังหวัด หากมีผลการตรวจสอบที่ดิน ไม่ครบถ้วน (ยังตรวจสอบพื้นที่อนุรักษ์ไม่ครบ หรือยังไม่มีผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งการให้มีการตรวจสอบที่ดินเพิ่มเติมตามแนวทางปฏิบัติที่ได้กำหนดไว้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชยารุ จันทร)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ

โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๐๓ ๓๓๘๘๑

“SMARTLANDS แอปพลิเคชัน : ครบเครื่องเรื่องที่ดิน”

แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินตามกฎหมาย
ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้
ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๗

ตามกฎหมายฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ ในกรณีที่ที่ดินที่ขออนุญาตออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์อยู่ในระวางรูปถ่ายทางอากาศที่ใช้เอกสารรับรองการทำประโยชน์หรือระวางแผนที่เพื่อการออกโฉนดที่ดิน ซึ่งมีพื้นที่อนุรักษ์ ได้แก่ เขตป่าสงวนแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติหรือเขตอุทยานแห่งชาติ เขตวนอุทยาน เขตสวนพฤกษศาสตร์ และเขตสวนรุกขชาติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า หรือเขตพื้นที่ที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี และยังไม่ได้กำหนดแนวเขตพื้นที่อนุรักษ์ หรือกรณีที่กำหนดแนวเขตพื้นที่อนุรักษ์แล้ว แต่ที่ดินที่ขออนุญาตออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์มีอาณาเขตติดต่อกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินเพื่อทำการตรวจสอบที่ดิน หากปรากฏว่าที่ดินที่ขออนุญาตออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์มีอาณาเขตติดต่อกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ ให้ตรวจสอบตามมาตรา ๕๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และเมื่อคณะกรรมการดังกล่าวได้ทำการตรวจสอบเสร็จแล้ว ให้รายงานผลการตรวจสอบต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อทราบหรือเพื่อพิจารณาสั่งการแล้วแต่กรณี ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งมุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ และได้รับการอำนวยความสะดวกในการบริการที่จากราชการ จึงวางแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการตรวจสอบที่ดิน ดังนี้

๑. เมื่อสำนักงานที่ดินที่รับคำขออนุญาตออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ดำเนินการรังวัดออกโฉนดที่ดินหรือพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ในที่ดินแปลงใดแล้วปรากฏว่าที่ดินที่ขออนุญาตออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์อยู่ในระวางรูปถ่ายทางอากาศที่ใช้เพื่อการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือระวางแผนที่เพื่อการออกโฉนดที่ดิน ซึ่งมีพื้นที่อนุรักษ์และยังไม่ได้กำหนดแนวเขตพื้นที่อนุรักษ์ หรือกรณีที่กำหนดแนวเขตพื้นที่อนุรักษ์แล้ว แต่ที่ดินที่ขออนุญาตออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์มีอาณาเขตติดต่อกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ ให้สำนักงานที่ดินนั้นรายงานตามลำดับขั้นเพื่อเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินแปลงนั้นภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ฝ่ายทะเบียนรับเรื่องจากฝ่ายรังวัด

๒. ในการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่ดิน สำนักงานที่ดินจังหวัด (โดยกลุ่มงานวิชาการที่ดินหรือฝ่ายทะเบียน) จะเสนอตั้งคณะกรรมการฯ เป็นการเฉพาะเรื่อง หรือกรณีมีเรื่องที่ต้องตั้งคณะกรรมการฯ เป็นจำนวนมาก ไม่สะดวกแก่การตั้งคณะกรรมการฯ เป็นการเฉพาะเรื่อง จะเสนอตั้งคณะกรรมการฯ ไว้เป็นการประจำก็ได้

ในกรณีที่เป็นการตั้งคณะกรรมการฯ เป็นการเฉพาะเรื่อง หากเป็นคำขอที่เกิดในสำนักงานที่ดินจังหวัด ให้ฝ่ายทะเบียนในสำนักงานที่ดินจังหวัด เสนอคำสั่งตั้งคณะกรรมการฯ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

/ผ่าน...

- ๒ -

ผ่านเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากฝ่ายรังวัด หากเป็นคำขอที่เกิดในสำนักงานที่ดินสาขา/ส่วนแยก ให้กลุ่มงานวิชาการที่ดินเสนอคำสั่งตั้งคณะกรรมการฯ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ผ่านเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากสำนักงานที่ดินสาขา/ส่วนแยก เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งตั้งคณะกรรมการฯ แล้ว ให้สำนักงานที่ดินจังหวัด (โดยฝ่ายทะเบียนหรือกลุ่มงานวิชาการที่ดิน แล้วแต่กรณี) มีหนังสือแจ้งคณะกรรมการฯ เพื่อดำเนินการตามคำสั่งต่อไป

ในกรณีที่มีคำสั่งตั้งคณะกรรมการฯ เป็นการประจำไว้แล้ว หากเป็นคำขอที่เกิดในสำนักงานที่ดินจังหวัด ให้สำนักงานที่ดินจังหวัด (โดยฝ่ายทะเบียน) ส่งคำสั่งดังกล่าวให้คณะกรรมการฯ ทราบ ภายใน ๓ วัน นับแต่วันรับเรื่องจากฝ่ายรังวัด หากเป็นคำขอที่เกิดในสำนักงานที่ดินสาขา/ส่วนแยก ให้สำนักงานที่ดินนั้น ๆ ส่งคำสั่งดังกล่าวให้คณะกรรมการฯ ทราบ ภายใน ๓ วัน นับแต่วันรับเรื่องจากฝ่ายรังวัด เพื่อให้คณะกรรมการฯ ดำเนินการตามคำสั่งต่อไป

๓. เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินได้รับทราบคำสั่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินฯ ตามข้อ ๒ แล้ว ให้สำนักงานที่ดินที่รับคำขอมีหนังสือแจ้งเรื่องการรังวัดออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์พร้อมทั้งจัดส่งสำเนาเอกสารหลักฐานให้คณะกรรมการตรวจสอบที่ดินประกอบการตรวจสอบ ดังนี้

(๑) คำขออออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

(๒) หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน เช่น หลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ใบจองใบเทียบยำ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓, น.ส. ๓ ก., น.ส. ๓ ข.) หนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค. ๓, กสน. ๕) ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ เป็นต้น

(๓) รายงานผลการรังวัด และสำเนาร่างแผนที่บริเวณตำแหน่งแปลงที่ดินที่มีการรังวัด

๔. ให้คณะกรรมการตรวจสอบที่ดิน ตรวจสอบว่าที่ดินที่ขออออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์มีอาณาเขตติดต่อ คาบเกี่ยว หรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษหรือไม่ มีหลักฐานว่าผู้ขอได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวมาก่อนวันที่ทางราชการกำหนดให้ที่ดินนั้นเป็นพื้นที่อนุรักษหรือไม่ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากสำนักงานที่ดิน แต่หากคณะกรรมการฯ ได้ตรวจสอบจากเอกสารหลักฐานผลการรังวัดของสำนักงานที่ดิน หรือหลักฐานอื่นแล้ว เห็นว่ามีความจำเป็นต้องให้เจ้าของที่ดินนำชี้เขตที่ดินเนื่องจากแนวเขตไม่ชัดเจนหรือเหตุอื่น ก็ให้มีหนังสือแจ้งให้เจ้าของที่ดินทราบพร้อมทั้งกำหนดวันเวลาที่จะไปตรวจสอบที่ดิน โดยให้เจ้าของที่ดินเป็นผู้นำตรวจสอบ

๕. กรณีตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่าที่ดินที่ขออออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ไม่มีส่วนหนึ่งส่วนใดรุกล้ำเข้าไปในเขตพื้นที่อนุรักษ ให้รายงานผลการตรวจสอบที่ดินต่อผู้ว่าราชการจังหวัดผ่านสำนักงานที่ดินจังหวัด (โดยฝ่ายทะเบียนหรือกลุ่มงานวิชาการที่ดิน แล้วแต่กรณี) ภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ ได้ตรวจสอบเสร็จ โดยให้คณะกรรมการฯ ทุกคนลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานในบันทึกการตรวจสอบที่ดิน แล้วให้สำนักงานที่ดินจังหวัดรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อทราบตามข้อ ๑๐ (๓) (ก) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗

๖. กรณีตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่าที่ดินที่ขออออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์มีอาณาเขตคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ ต้องดำเนินการตามมาตรา ๕๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้สำนักงานที่ดินที่รับคำขอส่งผลการรังวัดพร้อมตำแหน่งที่ดินผ่านจังหวัดให้กรมที่ดินตรวจสอบกับระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศหรือระวางรูปถ่ายทางอากาศ

/๗. เมื่อ...

- ๓ -

๗. เมื่อสำนักงานที่ดินที่รับคำขอส่งผลการรังวัดพร้อมตำแหน่งที่ดินที่ขอรังวัดให้กรมที่ดินตามข้อ ๖ แล้ว กรมที่ดิน (โดยสำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ) จะส่งเรื่องให้กองเทคโนโลยีทำแผนที่ กรมที่ดินตรวจสอบกับระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศหรือระวางรูปถ่ายทางอากาศ ภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากจังหวัด เมื่อกองเทคโนโลยีทำแผนที่ กรมที่ดิน ได้ดำเนินการตรวจสอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว กรมที่ดิน (โดยกองเทคโนโลยีทำแผนที่) จะส่งผลการตรวจสอบระวางดังกล่าวให้สำนักงานที่ดินที่รับคำขอผ่านจังหวัด

๘. เมื่อสำนักงานที่ดินที่รับคำขอได้รับผลการตรวจสอบตามข้อ ๗ แล้ว ให้แจ้งคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินพิจารณา เสร็จแล้วรายงานผลการตรวจสอบที่ดินต่อผู้ว่าราชการจังหวัดผ่านสำนักงานที่ดินจังหวัด (โดยฝ่ายทะเบียนหรือกลุ่มงานวิชาการที่ดิน แล้วแต่กรณี) ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้ตรวจสอบเสร็จ โดยจัดทำบันทึกรายงานผลการตรวจสอบที่ดิน (ตามแนวทางในตัวอย่างบันทึกรายงานผลการตรวจสอบที่ดินฯ ท้ายแนวทางการปฏิบัติ) แล้วให้สำนักงานที่ดินจังหวัดรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบเพื่อส่งการตามข้อ ๑๐ (๓) (ค) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๗

๙. ในการทำความเข้าใจเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หากคณะกรรมการฯ มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ขอได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมายมาก่อนวันที่ทางราชการกำหนดให้ที่ดินนั้นเป็นพื้นที่อนุรักษ์ สมควรออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้เต็มทั้งแปลง หรือเห็นว่า ผู้ขอไม่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมายมาก่อนวันที่ทางราชการกำหนดให้ที่ดินนั้นเป็นพื้นที่อนุรักษ์ ไม่สมควรออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือเห็นควรออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้เพียงบางส่วน ให้คณะกรรมการฯ ทุกคนลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานในบันทึกการตรวจสอบที่ดินแล้วเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อส่งการตามข้อ ๘

หากคณะกรรมการฯ มีมติไม่เป็นเอกฉันท์ ให้กรรมการฯ แต่ละคนทำความเข้าใจและเหตุผลในบันทึกการตรวจสอบที่ดินว่าสมควรหรือไม่สมควรออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้หรือไม่เพียงใด เพื่อประกอบการพิจารณาของผู้ว่าราชการจังหวัด และให้คณะกรรมการฯ ทุกคนลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานในบันทึกการตรวจสอบที่ดินแล้วเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อส่งการตามข้อ ๘

๑๐. ในกรณีกรรมการตรวจสอบที่ดินผู้ใดไม่ไปร่วมตรวจสอบตามวันเวลาที่กำหนดโดยไม่ได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ทราบ หรือไปแต่ไม่ยอมให้ความเห็นใด ๆ หรือไม่ยอมร่วมลงนามในการตรวจสอบที่ดิน ให้กรรมการผู้ที่ไม่ไปร่วมตรวจสอบร่วมกันจัดทำบันทึกและลงนามในบันทึกการตรวจสอบที่ดินตามข้อ ๕ แล้วแจ้งผลการบันทึกตรวจสอบให้กรรมการฯ ที่ไม่ได้ไปตรวจสอบที่ดินหรือไม่ให้ความเห็นหรือไม่ยอมลงนามร่วมในการตรวจสอบทราบ และหากกรรมการฯ ที่ไม่ได้ไปตรวจสอบหรือไม่ให้ความเห็น ไม่เห็นด้วยกับบันทึกผลการตรวจสอบ ให้กรรมการดังกล่าวแจ้งความเห็นแย้งให้ทราบภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบผล หากไม่ได้รับแจ้งผลการตรวจสอบที่ดินจากกรรมการดังกล่าวภายในกำหนดเวลา ให้กรรมการที่ร่วมไปตรวจสอบจัดทำบันทึกรายงานผลการตรวจสอบที่ดิน และการไม่ไปตรวจสอบหรือไม่ให้เหตุผลหรือไม่ลงนามของกรรมการต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อส่งการตามข้อ ๘ ต่อไป

๑๑. ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบที่ดินไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบที่ดินให้กับผู้ขอได้ภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๔ หรือมีเหตุขัดข้องอื่น ๆ ที่ทำให้การตรวจสอบไม่แล้วเสร็จ ให้คณะกรรมการฯ แจ้งให้สำนักงานที่ดินทราบเพื่อรายงานผู้ว่าราชการจังหวัด และแจ้งให้ผู้ขอทราบทุกครั้ง

/๑๒. การ...

- ๔ -

๑๒. การดำเนินการตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ คณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็นตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๘/๑๖๓ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ แจ้งเลขาธิการคณะรัฐมนตรีว่า เป็นการกำหนดกระบวนการในการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์และตรวจสอบที่ดินให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน โดยกำหนดให้การพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์และตรวจสอบที่ดินดำเนินการโดยกรมที่ดินทั้งหมด ไม่ต้องส่งเรื่องหรือนำมติของคณะกรรมการพิสูจน์สิทธิที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร. จังหวัด) มาใช้ในการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ ทั้งนี้ เพื่อให้การพิสูจน์สิทธิที่ดินมีความเป็นเอกภาพ รวมทั้ง “มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ” ที่ คพร. จังหวัด ใช้ในการพิสูจน์สิทธิที่ดิน มิใช่ “กฎ” ที่มีสภาพบังคับกับบุคคลทั่วไป เป็นเพียงมาตรการของฝ่ายบริหารเท่านั้น นอกจากนั้น หากพื้นที่อนุรักษ์ใดมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบพิสูจน์สิทธิที่ดินของรัฐอยู่แล้ว ก็ไม่น่ามากำหนดไว้ในร่างกฎกระทรวงนี้ เพื่อให้กรมที่ดินพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์อีก เพื่อลดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน

ให้สำนักงานที่ดินที่รับคำขอและคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินถือปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัตินี้ โดยเคร่งครัด สำหรับคำขอที่มีอยู่ก่อนแนวทางปฏิบัตินี้ และยังอยู่ระหว่างการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางนี้ด้วย

กรมที่ดิน
สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ
กรกฎาคม ๒๕๖๖

ตัวอย่างบันทึก

รายงานผลการตรวจสอบที่ดินของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินตามกฎหมาย ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖)
ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗

เขียนที่.....

วันที่.....

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด.....

ตามคำสั่งจังหวัด.....ที่...../.....ลงวันที่.....แต่งตั้งให้

๑.ตำแหน่ง.....

๒.ตำแหน่ง.....

๓.ตำแหน่ง.....

๔.ตำแหน่ง.....

เป็นคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินตามกฎหมาย ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ตามคำขอออกโฉนดที่ดิน/หนังสือรับรองการทำประโยชน์โดยอาศัย
หลักฐาน.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....นั้น

คณะกรรมการตรวจสอบที่ดินตามคำสั่งดังกล่าวได้ทำการตรวจสอบเอกสารหลักฐาน และ/หรือได้ออกไป
ทำการตรวจสอบที่ดินแปลงดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่.....ผลการตรวจสอบที่ดินปรากฏรายละเอียด ดังนี้

๑. คำขอออกโฉนดที่ดิน/หนังสือรับรองการทำประโยชน์ เลขที่.....ลงวันที่.....

๒. ชื่อผู้ขอออกโฉนดที่ดิน/หนังสือรับรองการทำประโยชน์ นาย/นาง/นางสาว.....

๓. หลักฐานเดิม ส.ค. ๑/ใบจอง/น.ส.๓/น.ส.๓ ก.เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....ออกเมื่อวันที่.....

๔. จำนวนเนื้อที่ดินตามหลักฐานเดิม.....ไร่.....งาน.....ตารางวาได้มาโดย...จับจอง/กันสร้างมาเอง/
รับมรดก/รับให้/ซื้อ จาก.....มาตั้งแต่ พ.ศ.

๕. ผลการตรวจพิสูจน์ที่ดินปรากฏ ดังนี้

๕.๑ ผลการรังวัด คำนวณเนื้อที่โดยวิธี.....ได้เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
มากกว่า/น้อยกว่าหลักฐานเดิม.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

๕.๒ การตรวจสอบระยะของหลักฐานเดิม เปรียบเทียบกับผลการรังวัด

ทิศเหนือ ตามหลักฐานที่ดินเดิม ระยะ.....ผลการรังวัดได้ระยะ.....มากกว่า/น้อยกว่า

.....

ทิศใต้ ตามหลักฐานที่ดินเดิม ระยะ.....ผลการรังวัดได้ระยะ.....มากกว่า/น้อยกว่า

.....

ทิศตะวันออก ตามหลักฐานที่ดินเดิม ระยะ.....ผลการรังวัดได้ระยะ.....มากกว่า/น้อยกว่า

.....

ทิศตะวันตก ตามหลักฐานที่ดินเดิม ระยะ.....ผลการรังวัดได้ระยะ.....มากกว่า/น้อยกว่า

.....

-๒-

- ๕.๓ สภาพการทำประโยชน์เป็นที่.....เดิมทั้งแปลง/หรือบางส่วน
- ๕.๔ การตรวจสอบข้างเคียงของหลักฐานเดิมเปรียบเทียบกับผลการรังวัด
- ทิศเหนือ** ตามหลักฐานเดิม จด.....ปัจจุบัน จด.....
- คงเดิม/เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....ข้างเคียงมีหลักฐาน/ไม่มี
หลักฐาน (ระบุ).....เลขที่.....ตรวจสอบหลักฐานจากสารบบแปลงข้างเคียง
มี/ไม่มีสารบบแปลงข้างเคียง ผลการตรวจสอบกับแปลงข้างเคียงปรากฏว่า สัมพันธ์/ไม่สัมพันธ์กับหลักฐานเดิม
เนื่องจาก.....
- ทิศใต้** ตามหลักฐานเดิม จด.....ปัจจุบัน จด.....
- คงเดิม/เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....ข้างเคียงมีหลักฐาน/ไม่มี
หลักฐาน (ระบุ).....เลขที่.....ตรวจสอบหลักฐานจากสารบบแปลงข้างเคียง
มี/ไม่มีสารบบแปลงข้างเคียง ผลการตรวจสอบกับแปลงข้างเคียงปรากฏว่า สัมพันธ์/ไม่สัมพันธ์กับหลักฐานเดิม
เนื่องจาก.....
- ทิศตะวันออก** ตามหลักฐานเดิม จด.....ปัจจุบัน จด.....
- คงเดิม/เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....ข้างเคียงมีหลักฐาน/ไม่มี
หลักฐาน (ระบุ).....เลขที่.....ตรวจสอบหลักฐานจากสารบบแปลงข้างเคียง
มี/ไม่มีสารบบแปลงข้างเคียง ผลการตรวจสอบกับแปลงข้างเคียงปรากฏว่า สัมพันธ์/ไม่สัมพันธ์กับหลักฐานเดิม
เนื่องจาก.....
- ทิศตะวันตก** ตามหลักฐานเดิม จด.....ปัจจุบัน จด.....
- คงเดิม/เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....ข้างเคียงมีหลักฐาน/ไม่มี
หลักฐาน (ระบุ).....เลขที่.....ตรวจสอบหลักฐานจากสารบบแปลงข้างเคียง
มี/ไม่มีสารบบแปลงข้างเคียง ผลการตรวจสอบกับแปลงข้างเคียงปรากฏว่า สัมพันธ์/ไม่สัมพันธ์กับหลักฐานเดิม
เนื่องจาก.....
๖. ที่ดินมีอาณาเขตคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขต
- ป่าสงวนแห่งชาติ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่.....(พ.ศ.)
- อุทยานแห่งชาติ ตาม.....
- วนอุทยาน ตาม.....
- สวนพฤกษศาสตร์ ตาม.....
- สวนรุกขชาติ ตาม.....
- รักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตาม.....
- ห้ามล่าสัตว์ป่า ตาม.....
- ป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่.....
๗. ผลการตรวจสอบกับระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศหรือระวางรูปถ่ายทางอากาศ
- ๗.๑ ตรวจสอบกับระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ/ระวางรูปถ่ายทางอากาศ เมื่อปี พ.ศ.
- ๗.๒ ผลการตรวจสอบปรากฏว่า.....

-๓-

๘. ความเห็น

คณะกรรมการตรวจสอบที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ดินที่ขอรังวัดออกโฉนดที่ดิน/หนังสือรับรองการทำประโยชน์ เป็นที่ดินตามหลักฐาน.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....เนื้อที่.....ออกเมื่อวันที่.....ที่ดินตั้งอยู่ในเขต/ติดต่อคาบเกี่ยวกับเขตป่าสงวนแห่งชาติ/เขตอุทยานแห่งชาติ/เขตอนุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า/เขตห้ามล่าสัตว์ป่า/เขตที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีตามกฎหมายกระทรวง/พระราชกฤษฎีกา/มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่.....คณะกรรมการได้ตรวจสอบสภาพการทำประโยชน์ในที่ดินแล้วปรากฏว่ามี/ไม่มีการครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินตามสภาพของที่ดินในท้องถิ่น ตลอดจนสภาพของกิจการที่ได้ทำประโยชน์ สภาพการทำประโยชน์เป็น.....ทำประโยชน์เต็ม/ไม่เต็มทั้งแปลง มี/ไม่มีหลักฐานตรวจสอบได้จึงมีมติเป็นเอกฉันท์/ไม่เป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ขอได้/ไม่ได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมายมาก่อนวันที่ทางราชการกำหนดให้ที่ดินเป็นป่าสงวนแห่งชาติ/เขตอนุทยานแห่งชาติ/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า/เขตห้ามล่าสัตว์ป่า/เขตที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี สมควร/ไม่ควรออกโฉนดที่ดิน/หนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้เต็มทั้งแปลง/บางส่วน

กรรมการ (ชื่อ/ตำแหน่ง) ไม่เห็นด้วยกับความเห็นของกรรมการผู้อื่น โดยเห็นว่า สมควร/ไม่ควรออกโฉนดที่ดิน/หนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้ทั้งแปลง/บางส่วน โดยมีเหตุผลว่า.....

กรรมการ (ชื่อ/ตำแหน่ง) ไม่ได้ไปร่วมตรวจพิสูจน์โดยไม่แจ้งข้อขัดข้องให้ทราบ กรรมการที่ไปร่วมตรวจพิสูจน์ได้แจ้งให้กรรมการที่ไม่ได้ไปร่วมตรวจพิสูจน์ตรวจสอบบันทึกการตรวจพิสูจน์แล้ว เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วย/ไม่ให้ความเห็น/ไม่ยอมลงนาม ในบันทึกการตรวจพิสูจน์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาสั่งการ

(ลงชื่อ).....ประธานกรรมการ

(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการ

(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการ

(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการ

(.....)

หมายเหตุ : ตัวอย่างแบบรายงานนี้เป็นเพียงแนวทางการบันทึกข้อมูลและนำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด
คณะกรรมการตรวจสอบอาจเปลี่ยนแปลงหรือเสนอเป็นรูปแบบอื่นตามความเหมาะสมได้

ที่ นร ๐๔๐๘/๑๖๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน
พ.ศ. ๒๕๕๗

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/๗๘๕๓
ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวล
กฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่ตรวจพิจารณาแล้ว

ตามหนังสือที่อ้างถึงความว่า คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ ..
(พ.ศ.) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ ตามที่กระทรวง
มหาดไทยเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้ความเห็นของ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ไปประกอบการพิจารณาด้วย นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้ตรวจพิจารณาร่างกฎกระทรวงดังกล่าว
เสร็จแล้ว มีการแก้ไขร่างกฎกระทรวงฯ และกำหนดกระบวนการในการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์
และตรวจสอบที่ดินให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน โดยกำหนดให้การพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์
และตรวจสอบที่ดินดำเนินการโดยกรมที่ดินทั้งหมด ไม่ต้องส่งเรื่องหรือนำมติของคณะกรรมการ
พิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร.จังหวัด) มาใช้ในการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ ทั้งนี้ เพื่อให้
การพิสูจน์สิทธิในที่ดินมีความเป็นเอกภาพ รวมทั้ง “มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ” ที่ คพร. จังหวัด ใช้ในการพิสูจน์สิทธิ
ในที่ดิน มิใช่ “กฎ” ที่มีสภาพบังคับกับบุคคลทั่วไป เป็นเพียงมาตรการของฝ่ายบริหารเท่านั้น
นอกจากนั้น หากพื้นที่อนุรักษ์ใดมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐอยู่แล้ว
ก็จะไม่น่ามีกำหนดไว้ในร่างกฎกระทรวงนี้เพื่อให้กรมที่ดินพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์อีก เพื่อลดภาระงาน
ที่ซ้ำซ้อนกัน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย สำหรับหนังสือยืนยันให้ความเห็นชอบกับการแก้ไข
เพิ่มเติมร่างกฎกระทรวงดังกล่าวนี้ กระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) จะได้เสนอมายังสำนักเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรีโดยตรงภายใน ๕ วัน นับจากวันที่ได้รับร่างกฎหมายที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ตรวจพิจารณา

๒

สำหรับความเห็นของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เห็นว่าควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างข้อ ๑๐ (๒) และเสนอให้ตรวจสอบแนวเขตที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเขตพื้นที่อนุรักษ์นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้แก้ไขเพิ่มเติมไว้ในร่างกฎกระทรวงนี้แล้ว ส่วนกรณีที่ให้อธิบายให้ชัดเจนในร่างข้อ ๑๑ และร่างข้อ ๑๖/๑ ว่า คพร.จังหวัด จะพิสูจน์สอบสวนการเป็นที่ดินของรัฐกรณีเขตป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรีว่าเกิดขึ้นเมื่อใด อย่างไร เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องเกี่ยวกับการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือการออกโฉนดที่ดินนั้น เห็นว่า ขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ของ คพร. จังหวัด จะเป็นไปตามมาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติฯ จึงมีได้นำมากำหนดไว้ในร่างกฎกระทรวงนี้ นอกจากนั้น สำนักงานฯ ได้ตัดร่างข้อ ๑๑ และร่างข้อ ๑๖/๑ ออกแล้ว

ส่วนความเห็นของสำนักงาน ป.ป.ท. ที่เห็นว่า ควรรายงานผลการตรวจสอบที่ดินให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (สคทช.) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบเกี่ยวกับที่ดินทราบด้วย นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) เห็นว่า การพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ตามกฎหมายฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗)ฯ เป็นการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหน้าที่และอำนาจที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งในทางปฏิบัติกรมที่ดินจะต้องรายงานผลการดำเนินการในภาพรวมให้ สคทช. ทราบอยู่แล้ว ส่วนข้อสังเกตที่ให้แก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำในร่างข้อ ๑๖/๑ นั้น สำนักงานฯ ได้ตัดร่างข้อ ๑๖/๑ ออกแล้ว

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า ควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณากำหนดเป็นแนวปฏิบัติให้แก่งานต่าง ๆ ว่า ในการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ เพื่อขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ สมควรที่หน่วยงานต่าง ๆ จะต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗)ฯ โดยไม่ต้องดำเนินการพิสูจน์สิทธิการครอบครองตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติอีก โดยเคร่งครัด เนื่องจากการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของ คพร.จังหวัด มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการที่เข้าซ้อนกับกระบวนการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ตามกฎหมายฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗)ฯ รวมทั้งไม่สอดคล้องกับกฎหมายและแนวทางปฏิบัติของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มีหน้าที่และอำนาจรับผิดชอบดูแลรักษาเขตพื้นที่อนุรักษ์ ซึ่งอาจเป็นผลทำให้เกิดปัญหาข้อโต้แย้งในชั้นศาลเกี่ยวกับการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลได้ จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ฝ่ายกฎหมายที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และการเกษตร
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖ - ๙ ต่อ ๑๒๕๘ (นายภูมิรินทร์ฯ)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๐๒๘๗
www.krisdika.go.th
www.lawreform.go.th
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th

สำเนาถูกต้อง

คุณธนา

(นางสาวพรรณภากร เอี่ยมประสิทธิ์)
นิติกรชำนาญการพิเศษ กองนิติธรรม

ที่ นร ๐๙๐๘/๑๖๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน
พ.ศ. ๒๕๕๗

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวล
กฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่ตรวจพิจารณาแล้ว

ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.)
ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ
และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้ความเห็นของกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
(สำนักงาน ป.ป.ท.) ไปประกอบการพิจารณาด้วย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้
หน่วยงานดังต่อไปนี้แต่งตั้งผู้แทนมาชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับร่างกฎกระทรวงดังกล่าว

๑. กระทรวงมหาดไทย (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร
๐๙๐๘/ป ๒๑๓ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๒. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๘/ป ๒๑๔ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๓. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๘/ป ๒๑๕ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๔. กรมพัฒนาที่ดิน (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร
๐๙๐๘/ป ๒๑๖ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๕. กรมการปกครอง (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร
๐๙๐๘/ป ๒๑๗ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๖. กรมที่ดิน (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๘/ป ๒๑๘
ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๗. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๘/ป ๒๑๙ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๘. กรมป่าไม้ (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๘/ป ๒๒๐ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๙. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๘/ป ๒๒๑ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๑๐. สำนักงาน ป.ป.ท. (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๘/ป ๒๒๒ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖)

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้ตรวจพิจารณาร่างกฎกระทรวงดังกล่าวเสร็จแล้ว มีการแก้ไขข้อร่างกฎกระทรวงฯ และกำหนดกระบวนการในการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ และตรวจสอบที่ดินให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน โดยกำหนดให้การพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ และตรวจสอบที่ดินดำเนินการโดยกรมที่ดินทั้งหมด ไม่ต้องส่งเรื่องหรือนำมติของคณะกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร.จังหวัด) มาใช้ในการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ ทั้งนี้ เพื่อให้การพิสูจน์สิทธิในที่ดินมีความเป็นเอกภาพ รวมทั้ง “มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ” ที่ คพร. จังหวัด ใช้ในการพิสูจน์สิทธิในที่ดิน มิใช่ “กฎ” ที่มีสภาพบังคับกับบุคคลทั่วไป เป็นเพียงมาตรการของฝ่ายบริหารเท่านั้น นอกจากนี้ หากพื้นที่อนุรักษ์ใดมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐอยู่แล้ว ก็จะไม่นำมากำหนดไว้ในร่างกฎกระทรวงนี้ เพื่อให้กรมที่ดินพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์อีก เพื่อลดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และโดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๙ และวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ กำหนดว่า กรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่สำนักงานฯ แจ้งให้ส่วนราชการยืนยันไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโดยตรง ให้ส่วนราชการแจ้งยืนยันไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายในระยะเวลาที่สำนักงานฯ กำหนด หากส่วนราชการไม่แจ้งยืนยันภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าส่วนราชการนั้นได้ยืนยันและเห็นชอบร่างกฎหมายที่สำนักงานฯ ได้ตรวจพิจารณาแล้ว สำนักงานฯ จึงขอให้ท่านแจ้งยืนยันความเห็นชอบร่างกฎกระทรวงดังกล่าวไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโดยตรงภายใน ๕ วัน นับจากวันที่ได้รับร่างกฎหมายที่สำนักงานฯ ตรวจพิจารณา

สำหรับความเห็นของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เห็นว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างข้อ ๑๐ (๒) และเสนอให้ตรวจสอบแนวเขตที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเขตพื้นที่อนุรักษ์นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้แก้ไขเพิ่มเติมไว้ในร่างกฎกระทรวงนี้แล้ว ส่วนกรณีที่ให้อธิบายให้ชัดเจนในร่างข้อ ๑๑ และร่างข้อ ๑๖/๑ ว่า คพร.จังหวัด จะพิสูจน์สอบสวนการเป็นที่ดินของรัฐ กรณีเขตป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรีว่าเกิดขึ้นเมื่อใด อย่างไร เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องเกี่ยวกับการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือการออกโฉนดที่ดินนั้น เห็นว่า ขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ของ คพร. จังหวัด จะเป็นไปตามมาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติฯ จึงมิได้นำมากำหนดไว้ในร่างกฎกระทรวงนี้ นอกจากนี้ สำนักงานฯ ได้ตัดร่างข้อ ๑๑ และร่างข้อ ๑๖/๑ ออกแล้ว

ส่วนความเห็นของสำนักงาน ป.ป.ท. ที่เห็นว่า ควรรายงานผลการตรวจสอบที่ดินให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (สคทช.) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบเกี่ยวกับที่ดินทราบด้วย นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) เห็นว่า การพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗)ฯ เป็นการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหน้าที่

๓

และอำนาจที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งในทางปฏิบัติกรมที่ดินจะต้องรายงานผลการดำเนินการในภาพรวม
ให้ สศทช. ทราบอยู่แล้ว ส่วนข้อสังเกตที่ให้แก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำในร่างข้อ ๑๖/๑ นั้น สำนักงานฯ
ได้ตัดร่างข้อ ๑๖/๑ ออกแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ฝ่ายกฎหมายที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และการเกษตร
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖ - ๙ ต่อ ๑๒๕๘ (นายภูมิรินทร์ฯ)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๐๒๘๗
www.krisdika.go.th
www.lawreform.go.th
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th

๓.ระเบียบกรมที่ดิน

๓.๑ ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์กรณีที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๖๖

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๑๓๗๙๐

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๖๖ และระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินที่ขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) พ.ศ. ๒๕๖๖

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- อ้างถึง ๑. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๒/ว ๑๕๗๐๗ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๗
๒. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๒/ว ๑๑๑๘๗ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๘
๓. หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๖.๒/ว ๓๔๙๖ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๖๖
๒. ตัวอย่างแบบรายงานการออกโฉนดที่ดินหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในเขตที่ดินของรัฐ
๓. ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินที่ขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) พ.ศ. ๒๕๖๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ และ ๒ กรมที่ดินได้ส่งระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินที่ขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) พ.ศ. ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ และตามหนังสือที่อ้างถึง ๓. กรมที่ดินได้ส่งระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติ นั้น

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่ปัจจุบันคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่งตั้งคณะกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร. จังหวัด) มีหน้าที่และอำนาจในการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐ ซึ่งได้กำหนดมาตรการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ โดยใช้ผลการอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศจากภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่ถ่ายภาพพื้นที่นั้นเป็นครั้งแรกหลังจากการเป็นที่ดินของรัฐ ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ข้อ ๑๐ ประกอบกับข้อ ๑๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความใน

/พระราช...

-๒-

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ ให้มีการอ่าน แปล ตีความ ภาพถ่ายทางอากาศ ตามมาตรา ๕๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนั้น เพื่ออำนวยความสะดวกและคุ้มครองสิทธิให้แก่ประชาชน รวมทั้งเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ในการปฏิบัติงานได้ถูกต้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน กรมที่ดินจึงได้วางระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐ ด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๖๖ และเพื่อให้การตรวจสอบการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ จากหลักฐาน ส.ค. ๑ ที่ได้ยื่นคำขอไว้ภายในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ มีประสิทธิภาพ ป้องกันการนำ ส.ค. ๑ มาขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และลดการใช้ดุลยพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยให้มีการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับการตรวจสอบคำขอที่ยื่นภายหลังวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ตามมาตรา ๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ กรมที่ดินจึงได้วางระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินที่ขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) พ.ศ. ๒๕๖๖ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชยวุธ จันทร)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ

โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๐๓ ๓๓๘๘๑

“SMARTLANDS แอปพลิเคชัน : ครบเครื่องเรื่องที่ดิน”

ระเบียบกรมที่ดิน

ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์
กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น

พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้การตรวจสอบที่ดินของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐ สามารถนำเอาเทคโนโลยีทางด้านภาพถ่ายทางอากาศมาใช้ในการประกอบการพิจารณาการพิจารณาได้อย่างชัดเจน มีประสิทธิภาพ สอดคล้อง เป็นไปตามหลักการของมาตรา ๕๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกอบกับปัจจุบันคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ได้กำหนดมาตรการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ โดยใช้ผลการอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศ จากภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่ถ่ายภาพพื้นที่นั้นเป็นครั้งแรกหลังจากการเป็นที่ดินของรัฐ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกและคุ้มครองสิทธิให้แก่ประชาชนยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับ ข้อ ๒ (๑) (๒) (๔) และข้อ ๒๑ (๑) แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๗ ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และเพื่อเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในการดำเนินการที่เกี่ยวกับที่ดินของรัฐ อธิบดีกรมที่ดินจึงวางระเบียบการตรวจสอบด้วยวิธีอื่นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๔ การตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในเขตที่ดินของรัฐให้ถือปฏิบัติตามระเบียบนี้ เว้นแต่กรณีการดำเนินการตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งนี้ บรรดาระเบียบ ข้อกำหนด คำสั่ง ประกาศ หรือหนังสือสั่งการอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

/ข้อ ๕...

- ๒ -

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“ที่ดินของรัฐ” หมายความว่า ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

(๑) ที่สงวนหวงห้าม หมายถึง ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ที่สงวนหวงห้ามตามประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายอื่น ที่ดินที่คณะรัฐมนตรีสงวนไว้เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น เช่น ที่เลี้ยงสัตว์สาธารณะประโยชน์ ที่ราชพัสดุ เป็นต้น

(๒) พื้นที่อนุรักษ์ หมายถึง เขตป่าสงวนแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตวนอุทยาน เขตสวนพฤกษศาสตร์ และเขตสวนรุกขชาติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เขตพื้นที่ที่ได้ จําแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี

(๓) ป่าชายเลน หมายถึง ป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรี หรือป่าชายเลนอนุรักษ์ตามกฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

ข้อ ๖ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

การตรวจสอบหลักฐานที่ดิน

ข้อ ๗ การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามมาตรา ๕๘ ทวิ วรรคสอง (๑) และมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เมื่อได้ดำเนินการตามระเบียบ คำสั่ง และหนังสือสั่งการที่กำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขแล้ว หากปรากฏว่า

(๑) ที่ดินมีอาณาเขตติดต่อกับที่ดินของรัฐ โดยไม่มีส่วนหนึ่งส่วนใดรุกล้ำเข้าไปในเขตที่ดินของรัฐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปได้

(๒) ที่ดินมีอาณาเขตคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๒.๑) ตรวจสอบหลักฐานที่ดินเดิมและหลักฐานทางทะเบียนที่ดินว่าผู้ขอเป็นผู้มีสิทธิในที่ดิน และหลักฐานที่ดินเดิมดังกล่าวถูกต้องตรงตามหลักฐานที่ทางราชการมีอยู่หรือไม่ ประการใด โดยบันทึกการตรวจสอบ ไว้ในเรื่องราวด้วย

(๒.๒) ตรวจสอบว่าที่ดินข้างเคียงทุกด้านถูกต้องตรงกับหลักฐานที่ดินเดิมที่นำมาแสดงหรือไม่ โดยตรวจสอบเบื้องต้นเกี่ยวกับระยะแนวเขตที่ดินและให้เจ้าหน้าที่บันทึกถ้อยคำเจ้าของที่ดิน เจ้าของที่ดินข้างเคียง ผู้ปกครองท้องที่ไว้เป็นหลักฐาน หากมีความแตกต่างหรือเปลี่ยนแปลงไป ให้บันทึกเหตุแห่งความแตกต่าง หรือเปลี่ยนแปลงไปไว้ให้ชัดเจนว่าเป็นเพราะเหตุใด มีความเกี่ยวเนื่องกับที่ดินข้างเคียงตามที่แจ้งไว้ใน หลักฐานเดิมอย่างไร ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองในพื้นที่นั้น ให้บันทึกการเปลี่ยนแปลง ให้ชัดเจน พร้อมแนบหลักฐานการเปลี่ยนแปลงข้างเคียงและเขตการปกครอง (ถ้ามี) ไว้ในเรื่องด้วย

(๒.๓) ตรวจสอบสภาพการทำประโยชน์ว่ามีความเป็นไปได้ตรงกับที่ได้แจ้งในหลักฐาน ที่นำมาแสดงในการขอก่อโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือไม่ เช่น ในหลักฐานที่ดินเดิม แจ้งสภาพการทำประโยชน์เป็นที่นา แต่ที่ดินที่นำทำการตรวจสอบเป็นที่ป่าชายเลนซึ่งใช้ประโยชน์ในการทำนา ไม่ได้อันเป็นเหตุให้สงสัยได้ว่าที่ดินที่นำทำการตรวจสอบนั้นเป็นที่ดินไม่ตรงตามหลักฐานที่ดินเดิม เป็นต้น

/(๒.๔) กรณี...

- ๓ -

(๒.๔) กรณีที่ชื่อผู้ขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ไม่ตรงกับชื่อในหลักฐานที่ดินเดิมที่ผู้ขอนำมายื่นขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้สอบสวนและบันทึกถ้อยคำผู้ขอ ผู้ปกครองท้องที่และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ ว่ามีการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินต่อเนื่องมาจากผู้มีชื่อในหลักฐานที่ดินเดิมอย่างไร ตั้งแต่เมื่อใด

ข้อ ๘ เมื่อจังหวัดได้ดำเนินการตามข้อ ๗ (๒) ครบถ้วนแล้ว กรณีที่ดินที่ขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์มีอาณาเขตคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ หรือป่าชายเลน หรือที่สงวนหวงห้าม ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีที่ดินมีอาณาเขตคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่สงวนหวงห้าม ให้นำเสนอต่อคณะกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร.จังหวัด) พิจารณาต่อไป

(๒) กรณีที่ดินมีอาณาเขตคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์หรือป่าชายเลน ให้นำเสนอส่งให้กรมที่ดินพิจารณาดำเนินการตามหมวด ๒ เรื่อง การตรวจสอบกับระวางแผนที่ และการดำเนินการต่อไป

หมวด ๒

การตรวจสอบกับระวางแผนที่ และการดำเนินการ

ข้อ ๙ สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญตรวจสอบเอกสารการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ได้รับจากจังหวัดตามข้อ ๘ (๒) หากปรากฏว่า ตำแหน่งที่ดินที่ขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์มีอาณาเขตคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ หรือเขตป่าชายเลน ให้ส่งเรื่องให้กองเทคโนโลยีทำแผนที่ดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๐ เมื่อกองเทคโนโลยีทำแผนที่ได้รับเรื่องตามข้อ ๙ แล้ว ให้ดำเนินการจัดสร้างระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศจากภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่ถ่ายภาพพื้นที่บริเวณนั้นเป็นครั้งแรก หลังจากการเป็นที่ดินของรัฐ สำหรับใช้ในการอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อตรวจสอบการครอบครองและทำประโยชน์ พร้อมทั้งจัดส่งข้อมูลในรูปแบบเอกสารหรือข้อมูลดิจิทัลให้จังหวัดประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินหรือคณะกรรมการป้องกันและหยุดยั้งการบุกรุกที่ดินในเขตป่าชายเลนแล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๑ เมื่อจังหวัดได้รับผลการตรวจสอบตามข้อ ๑๐ แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ในกรณีผลการตรวจสอบปรากฏว่าเป็นที่ดินที่มีการครอบครองและทำประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายมาก่อนวันที่ทางราชการได้กำหนดให้ที่ดินนั้นเป็นที่ดินของรัฐ ให้พิจารณาออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามหลักเกณฑ์การทำประโยชน์ที่กฎหมายกำหนด

(๒) ในกรณีผลการตรวจสอบปรากฏว่าเป็นที่ดินที่มีการครอบครองและทำประโยชน์ภายหลังวันที่ทางราชการได้กำหนดให้ที่ดินนั้นเป็นที่ดินของรัฐและไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด ให้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ต่อไป

(๓) เมื่อได้ดำเนินการตาม (๑) และ (๒) แล้ว ให้จังหวัดรายงานผลการดำเนินการให้สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญทราบภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนมกราคม และเดือนกรกฎาคม ของทุกปี ตามแบบรายงานท้ายระเบียบนี้

(๔) สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญสรุปผลรายงานผลการดำเนินการของจังหวัดตาม (๓) ในภาพรวมของกรมที่ดินไปยังสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (สคทช.) เพื่อทราบต่อไป

/ข้อ ๑๒ กรณี...

- ๔ -

ข้อ ๑๒ กรณีที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์มีอาณาเขตคาบเกี่ยวหรืออยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ หรือป่าชายเลน ให้ดำเนินการไปตามกฎ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยไม่ต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร.จังหวัด) พิจารณาอีกแต่อย่างใด

ข้อ ๑๓ บรรดาเรื่องราวการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่อยู่ระหว่างดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ และเจ้าพนักงานที่ดินยังไม่ได้ลงนาม ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายชยาวุธ จันทร)
อธิบดีกรมที่ดิน

ตัวอย่าง
แบบรายงานการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในเขตที่ดินของรัฐ
จังหวัด.....

สำนักงานที่ดิน	คำขอเลขที่	ราย	หลักฐานที่ดินเดิม	เนื้อที่	ที่ดินอยู่ในเขต	หลักฐานที่ออก	เนื้อที่
สำนักงานที่ดินจังหวัด...							
สำนักงานที่ดินจังหวัด...สาขา							
สำนักงานที่ดินจังหวัดส่วนแยก...							

๓.๒ ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรอง
การทำประโยชน์ตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) พ.ศ. ๒๕๖๖

ระเบียบกรมที่ดิน

ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์
ตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑)
พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์ที่ดินที่ขออนุญาตหนังสือ
แสดงสิทธิในที่ดินตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้การออก
โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จากหลักฐาน ส.ค. ๑ ซึ่งได้ยื่นคำขอไว้ภายในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓
มีกระบวนการตรวจสอบที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน
ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ป้องกันการนำ ส.ค. ๑ มาขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์
โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกและคุ้มครองสิทธิให้แก่ประชาชนยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕
ประกอบกับ ข้อ ๒ (๑) (๒) (๔) และข้อ ๒๑ (๑) แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย
พ.ศ. ๒๕๕๗ อธิบดีกรมที่ดินจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์ที่ดินที่ขออนุญาตหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน
ตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) พ.ศ. ๒๕๔๗

(๒) ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์ที่ดินที่ขออนุญาตหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน
ตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ส.ค. ๑” หมายความว่า แบบแจ้งการครอบครองที่ดินตามประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง การแจ้งการครอบครองที่ดิน ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๗

ข้อ ๕ ในการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จาก
หลักฐาน ส.ค. ๑ นอกจากต้องดำเนินการตามระเบียบ คำสั่ง และหนังสือสั่งการที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขไว้แล้ว ให้ปฏิบัติตามระเบียบนี้โดยเคร่งครัด

กรณีคำขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ได้ดำเนินการตามระเบียบกรมที่ดิน
ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขต
ติดต่อกับเขาวงหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๖๖ แล้ว ไม่ต้องดำเนินการตามระเบียบนี้

/ข้อ ๖ ในการ...

- ๒ -

ข้อ ๖ ในการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จากหลักฐาน ส.ค. ๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ตรวจสอบว่าที่ดินข้างเคียงทุกด้านถูกต้องตรงกับ ส.ค. ๑ หรือไม่ โดยแจ้งให้เจ้าของที่ดิน เป็นผู้นำชี้แนวเขต และให้เจ้าหน้าที่บันทึกถ้อยคำเจ้าของที่ดินตาม ส.ค. ๑ เจ้าของที่ดินข้างเคียง ตลอดจน ผู้ปกครองท้องที่ไว้เป็นหลักฐาน หากมีความแตกต่างหรือเปลี่ยนแปลงไปให้บันทึกเหตุแห่งความแตกต่างหรือ เปลี่ยนแปลงไปไว้ให้ชัดเจนว่าเป็นเพราะเหตุใด มีความเกี่ยวข้องกับที่ดินข้างเคียงตามที่แจ้งไว้ใน ส.ค. ๑ อย่างไร ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองในพื้นที่นั้น ให้บันทึกการเปลี่ยนแปลงให้ชัดเจน พร้อมแนบหลักฐาน การเปลี่ยนแปลงข้างเคียงและการปกครองไว้ในเรื่องด้วย

(๒) ตรวจสอบสภาพการทำประโยชน์ว่าสอดคล้องตรงกับที่ได้แจ้งใน ส.ค. ๑ หรือไม่ เช่น ส.ค. ๑ แจ้งสภาพการทำประโยชน์เป็นที่นา แต่ที่ดินที่นำทำการตรวจสอบเป็นที่ป่าชายเลนทำนาไม่ได้อันเป็นเหตุ ให้สงสัยได้ว่าที่ดินที่นำทำการตรวจสอบนั้นไม่ใช่ที่ดินตาม ส.ค. ๑ เป็นต้น

(๓) กรณีที่ข้อผู้ขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ไม่ตรงกับข้อใน ส.ค. ๑ ให้สอบสวนและบันทึกถ้อยคำผู้ขอ ผู้ปกครองท้องที่และผู้ที่เกี่ยวข้องถือว่ามีการครอบครองและทำประโยชน์ ในที่ดินต่อเนื่องมาจากผู้มีชื่อใน ส.ค. ๑ อย่างไร ตั้งแต่เมื่อใด

ข้อ ๗ เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๖ แล้ว ในระหว่างประกาศการแจกโฉนดที่ดินหรือประกาศ การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้จังหวัดส่งเรื่องไปยังกรมที่ดินเพื่อดำเนินการ ดังนี้

(๑) ส่งคำขอพร้อมหลักฐาน ส.ค. ๑ ให้สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดินตรวจสอบทะเบียน การครอบครองที่ดินและแจ้งผลให้จังหวัดทราบ

(๒) ส่งคำขอพร้อมหลักฐานการรังวัดให้สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญตรวจสอบ ผลการรังวัดและตำแหน่งที่ดินตามคำขอให้ครบถ้วนและถูกต้อง เสร็จแล้วส่งให้กองเทคโนโลยีฯ ทำแผนที่ จัดสร้างระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศจากภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่ถ่ายภาพพื้นที่บริเวณนั้น เป็นครั้งแรก และอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อตรวจสอบการครอบครองและทำประโยชน์ พร้อมทั้งจัดส่งข้อมูลในรูปแบบเอกสารหรือข้อมูลดิจิทัลให้จังหวัดประกอบการพิจารณา

ข้อ ๘ ในกรณีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ออกสืบเนื่องจากหลักฐาน ส.ค. ๑ เมื่อตรวจสอบแล้วมีเหตุอันควรสงสัยเป็นอย่างยิ่งว่า ที่ดินที่ขอออกโฉนดที่ดินอาจไม่ตรงกับหลักฐานที่ผู้ขอ นำมาแสดงให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด หรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา แต่งตั้งคณะกรรมการอย่างน้อยสามคน เพื่อพิจารณาตรวจสอบสภาพที่ดินและการครอบครองทำประโยชน์เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติว่า หนังสือรับรอง การทำประโยชน์เป็นที่ดินที่ตรงตำแหน่งตามหลักฐาน ส.ค. ๑ ทั้งนี้ หากไม่ได้ข้อยุติให้ดำเนินการตามข้อ ๗

ข้อ ๙ บรรดาคำขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จากหลักฐาน ส.ค. ๑ ที่ยื่นไว้ภายในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ และเจ้าพนักงานที่ดิน ยังไม่ได้ลงนามให้ถือปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๐ ให้ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายชยารุท จันทร์)
อธิบดีกรมที่ดิน

การขอใช้ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๒๒๖๑๑๗

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง การขอใช้ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๒๒๖๑๑๗ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑

๒. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๑๐๒๔๗ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมที่ดินได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขอใช้ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ โดยแยกเป็นกรณีที่มีกฎหมายและระเบียบกำหนดไว้ให้ต้องดำเนินการ และกรณีที่ใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายหรือเหตุผลอื่น ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เนื่องจากปัจจุบันได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการใช้ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการตามประมวลกฎหมายที่ดิน จึงได้ยกเลิกหนังสือกรมที่ดินที่อ้างถึงทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าว และเพื่อให้การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงขอชักข้อความเข้าใจเพื่อให้จังหวัดแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. การอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ กรมที่ดินจะดำเนินการให้ในกรณีที่มีกฎหมาย และระเบียบกำหนดไว้ชัดเจนแล้ว ประกอบด้วย

๑.๑ มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑.๒ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๗

๑.๓ ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๖๖

๑.๔ ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินที่ขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) พ.ศ. ๒๕๖๖

๒. นอกเหนือจากข้อ ๑ จะพิจารณาดำเนินการให้ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้ดำเนินการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ หรือเหตุผลและความจำเป็นในกรณีอื่น ซึ่งกรมที่ดินจะพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป เช่น กรณีที่จังหวัดขอให้อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศเพื่อประกอบการพิจารณาการออกโฉนดที่ดินเป็นการเฉพาะรายตามมาตรา ๕๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หรือการออกโฉนดที่ดินจากที่งอก เป็นต้น

/๓. การส่งเรื่อง...

-๒-

๓. การส่งเรื่องให้กรมที่ดินดำเนินการตามข้อ ๑ ให้จังหวัดโดยเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เป็นผู้ลงนามในหนังสือถึงกรมที่ดิน ส่วนกรณีตามข้อ ๒ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด ที่มีหน้าที่และอำนาจเป็นผู้พิจารณาลงนาม เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดจะเป็นผู้พิจารณาลงนามได้ต่อเมื่อ มีการมอบอำนาจจากผู้ว่าราชการจังหวัดไว้โดยชัดแจ้ง พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวการออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ได้ดำเนินการไว้ครบถ้วนแล้วให้กรมที่ดินประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ การขอใช้ ผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดิน หรือ คณะกรรมการป้องกันและหยุดยั้งการบุกรุกที่ดินในเขตป่าชายเลน ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้ง กรมที่ดินพร้อมเอกสารที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพรพจน์ เพ็ญพาส)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ

โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๐๓ ๓๓๘๑

เอกสารชักชวนความเข้าใจการขอใช้ผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๒๒๔๐๑

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ชักชวนความเข้าใจการขอใช้ผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน มท ๐๕๑๖.๕/ว ๑๒๔๗๔ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบฟอร์มสรุปรายละเอียดเอกสารประกอบการขอใช้ผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมที่ดินได้วางแนวทางปฏิบัติสำหรับการขอใช้ผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ โดยแยกเป็นกรณีที่มีกฎหมายและระเบียบกำหนดไว้ให้ต้องดำเนินการ และกรณีที่ใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายหรือเหตุผลอื่น ซึ่งกรมที่ดินจะพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป นั้น

เนื่องจากในทางปฏิบัติพนักงานเจ้าหน้าที่ยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ดำเนินการไม่ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบและหนังสือเวียนแนวทางปฏิบัติ เป็นเหตุให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานในการปฏิบัติงานการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายของกรมที่ดิน และมีการร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมาย

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องใช้ผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศประกอบการพิจารณาตามประมวลกฎหมายที่ดินเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบและหนังสือเวียนแนวทางปฏิบัติ แก้ไขปัญหาความล่าช้าในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะกรณีการตรวจสอบในเขตพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๕๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ และเขตป่าชายเลน จึงขอชักชวนความเข้าใจและให้จังหวัดแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์โดยอาศัยหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ที่ยื่นคำขอภายหลังวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ให้ดำเนินการตามขั้นตอนในหนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๖.๒(๑)/ว ๑๔๗๘๔ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ ภายหลังวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ (แก้ไขเพิ่มเติม)

๒. การขอใช้ผลการอ่าน แพล ตีความภาพถ่ายทางอากาศเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดิน ให้ดำเนินการตามขั้นตอนในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ และหนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๖.๕/ว ๑๔๑๒๔ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เรื่อง การดำเนินการของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินตามกฎหมายฉบับที่ ๕๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้ครบถ้วน เสร็จแล้วสรุปข้อเท็จจริงตามผลการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินว่า ที่ดินมีอาณาเขตคาบเกี่ยวหรือ

/อยู่ในเขต...

-๒-

อยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ใด ตั้งแต่เมื่อใด ตามกฎหมายใด จัดส่งให้กรมที่ดิน (สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ)
พร้อมหลักฐานการรังวัดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๓. การขอใช้ผลการอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศเพื่อประกอบการพิจารณาของ
คณะกรรมการป้องกันและหยุดยั้งการบุกรุกที่ดินในเขตป่าชายเลน ตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบ
ที่ดินที่ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินมีอาณาเขตติดต่อกับแนวหรืออยู่ใน
เขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๘ (๒) ต้องมีผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงของหน่วยงานรับผิดชอบ
พื้นที่ป่าชายเลนซึ่งเกี่ยวข้องในฐานะคณะกรรมการป้องกันและหยุดยั้งฯ ว่าที่ดินมีอาณาเขตคาบเกี่ยวหรือ
อยู่ในเขตป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรี หรือป่าเลนชายเลนอนุรักษ์ตามกฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริม
การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตั้งแต่เมื่อใด จัดส่งให้กรมที่ดิน (สำนักมาตรฐานการออก
หนังสือสำคัญ) พร้อมหลักฐานการรังวัดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๔. การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์โดยอาศัยหลักฐานแบบแจ้ง
การครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ให้จังหวัดแยกหนังสือส่ง โดยส่งเฉพาะคำขอและหลักฐาน ส.ค. ๑ ให้สำนักมาตรฐาน
การทะเบียนที่ดินตรวจสอบทะเบียนการครอบครองที่ดิน และส่งคำขอพร้อมหลักฐานการรังวัดให้สำนักมาตรฐาน
การออกหนังสือสำคัญตรวจสอบเพื่อส่งกองเทคโนโลยีทำแผนที่ดำเนินการอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศ

๕. ก่อนส่งเรื่องเพื่อขอใช้ผลการอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศ กรณีการออกโฉนดที่ดิน
หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในเขตที่ดินของรัฐ ให้จังหวัดตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ชัดเจนว่าที่ดินอยู่ในเขต
ที่ดินของรัฐประเภทใด กรณีที่ดินคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์และป่าชายเลน ดำเนินการโดยกรมที่ดิน
ส่วนกรณีที่ดินคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่สงวนหวงห้าม ที่สาธารณประโยชน์ ที่ราชพัสดุ คลองสาธารณะ ฯลฯ
ดำเนินการโดยคณะกรรมการพิสูจน์สิทธิที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร. จังหวัด) ทั้งนี้ หากกรมที่ดินตรวจสอบเรื่องแล้ว
ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมที่ดิน จะส่งเรื่องคืนจังหวัดดำเนินการให้ถูกต้องต่อไป

๖. การขอใช้ผลการอ่าน แพล ทีวีความภาพถ่ายทางอากาศ ให้จังหวัดจัดส่งสำเนาเอกสารที่มี
ความชัดเจนพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องทุกฉบับให้กรมที่ดิน ดังนี้

(๑) คำขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

(๒) หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน เช่น หลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ใบจอง
ใบเหี่ยยงย่ำ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓, น.ส. ๓ ก., น.ส. ๓ ข.) หนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค. ๓,
กสน. ๕) ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ เป็นต้น

(๓) รายงานผลการรังวัด (ร.ว. ๓ ก.)

(๔) รูปแผนที่ (ร.ว. ๔) ที่ใช้สำหรับการลงระวางแผนที่ฉบับฝ่ายควบคุมและรักษาหลักฐานที่ดิน
พร้อมแสดงคำพิกัดส่วนย่อยของระวางแผนที่ที่ถูกต้อง

(๕) สำเนาระวางแผนที่แผ่นพิมพ์เฉพาะบริเวณที่ได้มีการลงที่หมายตำแหน่งรูปแปลงที่ดิน
ตามคำขอ โดยระบุพิกัด ยู ที เอ็ม ของจุดตัดเส้นกริดมุมล่างด้านซ้ายและมุมบนด้านขวาที่ครอบคลุมแปลงที่ดิน
ดังกล่าวพร้อมชื่อระวางแผนที่และโซนของแผนที่

(๖) สำเนาระวางแผนที่ภาพถ่าย/รูปถ่ายทางอากาศเชิงเลข (DMC) เฉพาะบริเวณที่ได้มีการ
ลงที่หมายตำแหน่งรูปแปลงที่ดินที่ถูกต้องตามสเกลลายในรูปถ่าย พร้อมแสดงคำพิกัดฉากส่วนย่อยของระวางแผนที่
ให้ชัดเจนเช่นเดียวกับข้อ (๕) (กรณีงานแผนที่ชั้นสอง)

(๗) แบบคำนวณเนื้อที่ (ร.ว. ๒๕ จ.)

//๘) สำเนา...

-๓-

(๘) สำเนาเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ใบได้สวน (น.ส. ๕) บันทึกสอบสวนการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครอง คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินและผลการตรวจสอบที่ดินของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดิน คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและหยุดยั้งการบุกรุกที่ดินในเขตป่าชายเลนและผลการตรวจสอบตำแหน่งที่ดินของคณะกรรมการป้องกันและหยุดยั้งฯ หรือเอกสารการตรวจสอบของหน่วยงานในฐานะคณะกรรมการป้องกันและหยุดยั้งฯ ผลการตรวจสอบของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เป็นต้น

๙. การอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ดำเนินการภายใต้กฎหมายและระเบียบปฏิบัติ โดยกรณีการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จากหลักฐาน ส.ค. ๑ จะใช้ข้อมูลจากภาพถ่ายทางอากาศที่มีการบินถ่ายภาพครั้งแรกในที่ดินตาม ส.ค. ๑ และการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศกรณีที่ดินคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์หรือเขตป่าชายเลนจะใช้ข้อมูลจากภาพถ่ายทางอากาศที่มีการบินถ่ายภาพครั้งแรกหลังการเป็นพื้นที่อนุรักษ์หรือป่าชายเลน โดยไม่มีการดำเนินการในการอ่านภาพถ่ายทุกชั้นปีแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพรพจน์ เพ็ญพาส)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ

โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๐๓ ๓๓๘๘๑

รายการเอกสารหรือข้อมูลตามผลการรังวัด
เพื่อประกอบการขอใช้ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ของกรมที่ดิน
ที่ได้มีการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องทุกฉบับ

ลำดับ	รายการเอกสาร	จำนวน (ฉบับ)	หมายเหตุ
๑	คำขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์		
๒	หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน เช่น (ส.ค. ๑) ใบจอง (น.ส. ๓ ก.)		
๓	รายงานผลการรังวัด (ร.ว. ๓ ก.)		
๔	รูปแผนที่ (ร.ว.๔) ที่ใช้สำหรับประกอบการลงระวางแผนที่		
๕	สำเนาระวางแผนที่แนบพิมพ์		
๖	สำเนาระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศเชิงเลข (DMC) (กรณีงานแผนที่ชั้นสอง)		
๗	แบบคำนวณเนื้อที่ (ร.ว. ๒๕ จ.)		
๘	เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ๑. ใบไต่สวน (น.ส. ๕) ๒. บันทึกสอบสวนการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครอง ๓. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินและผลการตรวจสอบ ของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดิน ๔. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและหยุดยั้งการบุกรุกที่ดิน ในเขตป่าชายเลนและผลการตรวจสอบ หรือเอกสารการตรวจสอบ ของหน่วยงานในฐานะคณะกรรมการป้องกันและหยุดยั้ง ๕. ผลการตรวจสอบของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)		
๙	กรณีตำแหน่งที่ดินคาบเกี่ยวหรืออยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ ที่ดินมีอาณาเขตคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขต.... ตั้งแต่เมื่อใด ตามกฎหมายใด ป่าสงวนแห่งชาติ...(ชื่อป่า).... ตามกฎกระทรวง ฉบับที่.. (พ.ศ.) อุทยานแห่งชาติ...(ชื่อป่า).... ตาม..... วนอุทยาน ตาม...(ชื่อป่า).... ตาม..... สวนพฤกษศาสตร์...(ชื่อป่า).... ตาม..... สวนรุกขชาติ...(ชื่อป่า).... ตาม..... รักษาพันธุ์สัตว์ป่า...(ชื่อป่า).... ตาม..... ห้ามล่าสัตว์ป่า...(ชื่อป่า).... ตาม..... ป่าไม้ถาวร...(ชื่อป่า).... ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่.....		

โครงการบินถ่ายภาพทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่มีใช้ในราชการกรมที่ดิน

ปีที่มีการบินถ่ายภาพทางอากาศ

โครงการบินถ่ายภาพทางอากาศ

พ.ศ.2495 – 2499

โครงการ WWS (WORLD WIDE SURVEY)

- จัดซื้อจากกรมแผนที่ทหาร ขนาด 9 นิ้ว X 9 นิ้ว
- มาตรฐาน 1 : 40,000 1 : 60,000 โดยประมาณ
- ครอบคลุมพื้นที่ภาคเหนือ อีสาน ตะวันออกและภาคกลาง ถึงตอนเหนือจังหวัดชุมพร

พ.ศ. 2509 - 2513

โครงการ VAP - 61 (VERTICAL ARIAL PHOTOGRAP PROJECT)

- จัดซื้อจากกรมแผนที่ทหาร ขนาด 9 นิ้ว X 9 นิ้ว มาตรฐาน 1 : 50,000 โดยประมาณ
- ครอบคลุมพื้นที่ทุกภาค

พ.ศ.2515 - 2521

โครงการ น.ส. 3 ก

(โครงการเดินสำรวจเพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในที่ดิน)

- บินถ่ายภาพทางอากาศ ขนาด 9 นิ้ว X 9 นิ้ว
- มาตรฐาน 1 : 15,000
- ครอบคลุมพื้นที่ทุกภาค

พ.ศ. 2528 - 2538

โครงการ LTP (Land Titling Project)

(โครงการพัฒนารูปแบบที่ดินและเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศ)

- บินถ่ายภาพทางอากาศ ขนาด 9 นิ้ว X 9 นิ้ว
- มาตรฐาน 1 : 6,000 1 : 15,000 1 : 22,000 1 : 24,000 และ 1 : 50,000
- ครอบคลุมพื้นที่ทุกภาค

พ.ศ. 2554 - 2561

ภาพถ่ายทางอากาศสีเชิงเลข DMC

(โครงการศูนย์ข้อมูลที่ดินและแผนที่แห่งชาติ)

- มาตรฐาน 1 : 4,000
- ครอบคลุมพื้นที่ทุกภาค